

37e jaargang afl. 4
Kerstmis 1990

Uitgave van de Stichting De Gildetrom als voortzetting van het tijdschrift „De Gildetrom”
voorheen uitgegeven door de Bond van Schuttersgilden „Het Kwartier van Oirschot”.

AGENDA 1991

- 20 april Gildecongres te Bergen op Zoom in "De Stoelemat"
- 5 mei Kleine Kringdag voor Regio Langstraat bij St. Ambrosius Baardwijk-Waalwijk.
- 12 mei Kringdag Land van Cuijk bij Gilde Sint Lambertus Milsbeek.
- 26 mei Vrij gildefeest Kring Baronie en Markiezaat bij Gilde St. Willibrordus te Alphen.
- 2 juni Kringdag Kwartier van Oirschot bij Gilde Sint Joris Oostelbeers en O.L.Vrouw West-Middelbeers.
- 16 juni Kringdag Kring Peelland bij Gilde Sint Margaretha te Aarle Rixtel.
- 7 juli Vrij gildefeest Kring Land van Cuijk bij Gilde St. Sebastiaan in Vianen.
- 18 aug Vrij gildefeest bij Gilde van het H. Sacrament te Hulsel.
- 1 sept Liefdadigheidsfestijn Moergestel te organiseren door de drie Moergestelse gilden.
- 8 sept Kringdag Kring Baronie en Markiezaat in Bergen op Zoom bij Gilde Sint Sebastiaan.
- 15 sept Kringdag Maasland bij St. Antonius Vorstenbosch in Nistelrode.
- 22 sept Federatietoernooi trommen, vendelen en bazuinblazen te Stiphout bij Gilde St. Antonius.
- 12 okt Hoofdlieëndag.

SLUITINGSDATUM INZENDEN COPIJ

Copy voor het volgende nummer dient voor 1 februari 1991 bij een van de correspondenten bezorgd te zijn.

Gildetrom nieuwe stijl

Bij dit nummer treft u het aangekondigde **enquête-formulier** met antwoordnummer-enveloppe aan. De redactie wil zich het komende jaar buigen over de nodige veranderingen aan de Gildetrom. We willen inhoud en uiterlijk wat meer bij-de-tijd-brengen. Daar hebben we de mening van alle abonnees en lezers voor nodig. De Gildetrom moet zoveel mogelijk aan de eisen van de lezers voldoen. De redactie verwacht een massale respons op onze vragen.

Ga er even voor zitten. Spaar ons niet met uw commentaar en geef ideeën voor verbetering.

De enquête is zo opgezet, dat deze snel en eenvoudig te beantwoorden is. Uw formulier kunt u in de voorgedrukte enveloppe stoppen en verzenden. Meerdere formulieren in een enveloppe kan ook en spaart kosten. Eenvoudiger kan het niet.

Het federatiebestuur en de redactie roepen iedereen op van de geboden gelegenheid gebruik te maken.

Stuur uw formulier in voor 1 februari 1991.

In het nieuwe jaar treft u een neerslag aan van alle antwoorden.

Stel ons niet teleur en reageer allemaal, gildebroeders en -zusters.

Wij houden u op de hoogte.

Bij de voorplaat

Koningsschild in de vorm van een sikkel van het Sint Antoniusgilde Beek en Donk, volkse voorstelling van een kerststal. Tekst: "Willem Strybos Koninck tot Beeck Ao 1719".

foto: M. v. Sandvoort, Mierlo.

"DE GILDETRON" driemaandelijks tijdschrift, uitgave van de Stichting "De Gildetrom", in welke Stichting samenwerken de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden, met haar Kringen: Het Kwartier van Oirschot, Peelland, Kempenland, Maasland, Het Land van Cuijk, Baronie en Markiezaat.

Hoofredacteurs: Drs. W. H. Th. Knippenberg, Socrateslaan 115, 5216 CT 's-Hertogenbosch, tel. 073-133993.
J. M. Oomen, Kogelsmortel 6, 5632 PV Eindhoven, tel. 040-422869.

Redacteurs: voor Eur. Gem. Hist. Schutt.: Math. E. M. v.d. Voort, Valklaan 6, 5613 EC Eindhoven, tel. 040-438521
voor Noordbr. Federatie: R. Haase, Wapendragerstraat 40, 5641 GT Eindhoven, tel. 040-811527
voor Kwartier van Oirschot: J. A. Abrahams, Vrijthof 9, 5081 CA Hilvarenbeek, tel. 04255-2384
voor Peelland: P. J. G. Verheyen, Dilmanshof 63, 5712 XL Someren, tel. 04937-93618
voor Maasland: J. Th. M. Toorians, Willibrordusstraat 4, 5175 AL Loon op Zand, tel. 04166-1516
voor Kempenland: R. Haase, Wapendragerstraat 40, 5461 GT Eindhoven, 040-811527
voor Land van Cuijk: H. Christiaans, Koperwiekstraat 8, 5451 XN Mill, tel. 08859-53439
voor Baronie en Markiezaat: A. G. Boot, Korte Brugstraat 28, 4871 XS Etten-Leur, tel. 01608-13270

Administratie: P. J. v.d. Heyden, Willibrordstraat 12, 5091 CD Middelbeers, tel. 04244-1312.
Betalingen: Rabobank, rekeningno.: 13.45.08.874, t.g.v. Stichting De Gildetrom.
(Girorekening van deze bank: 11.05.085).

Particuliere abonnementen: f 15,- per jaar, franco huis.

NADRUK VERBODEN.

Gedrukt bij offsetdrukkerij Harry Bek & Zn B.V. Veghel.

Sint-Willibrordmanifestatie Rome 1990

Mgr. Muskens, Rector van het Nederlands College in Rome (een vroegere buurjongen en vriend van Jos Klerkx uit Elshout, Hoofdman van de O.L. Vrouwe Schut Elshout) had van Jos Klerkx gehoord van de in 1989 te houden gildereis naar Lourdes en vroeg hem of het niet mogelijk was om, bij gelegenheid van de afsluiting van het Willibrordjaar, met een paar duizend gildebroeders en zusters naar Rome te komen. In december 1988 nam Mgr. Muskens, tijdens een bezoek aan Nederland contact op met Mgr. J.G. ter Schure, die alle medewerking toezegde om de plannen van Mgr. Muskens te doen slagen.

Vorbereidingen

De eerste vergadering voor het organiseren van de Romereis werd gehouden op 15 april 1989 in Oirschot onder voorzitterschap van Eug. van Bouwdijk Bastiaanse, die het Comité Lourdesreis 1989 verzocht ook de reis naar Rome te willen organiseren en, voor zover nodig, het comité uit te breiden met vertegenwoordigers van andere gilden- en schuttersorganisaties. In het "uitgebreide Comité" namen, in een later stadium, verschillende andere personen van diverse organisaties zitting. Na verloop van tijd werd het werk volledig in handen gegeven aan de afgevaardigden van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden, die zich het "Dagelijks Bestuur van het Comité" gingen noemen. Het Dagelijks Bestuur vergaderde regelmatig en bij tijd en wijle werden de overige leden van het comité opgeroepen om hen, ten behoeve van hun achterban, te informeren over de stand van zaken.

Reisorganisatie

De organisatie van de reis werd opgedragen aan Arke Reizen, Enschede. De aanmeldingen die bij het secretariaat binnenkwamen werden door Cees Hermans gecopieerd en (nadat de eerste 700 binnen waren) naar Arke gezonden. Daar waren ze na een week nog niet aangekomen! Toen heeft Cees ze opnieuw gecopieerd en persoonlijk naar Enschede gebracht. (Vier weken later kwamen de originelen alsnog boven water). Het veranderen van de data, waarop de Paus in Rome zou zijn, bracht met zich mee, dat iedereen door Arke gevraagd moest worden zich opnieuw in te schrijven. Het comité werd voor tientallen problemen geplaatst, die in goed overleg met Arke, maar in het bijzonder met Mgr. Muskens, zo goed mogelijk, stuk voor stuk, werden opgelost.

En toen was het eindelijk zover!!

Naast de tientallen bussen die naar Rome waren vertrokken, reisden ook honderden per vliegtuig naar Rome voor bijwoning van de Willibrordmanifestatie. Maar reizen per vliegtuig is ook niet alles! Dinsdag 6 november vertrok vanaf station Eindhoven om kwart voor twaalf een bus naar Schiphol. Om kwart over vier steeg de volledig bezette Airbus 301 op, om vervolgens een-en-driekwart uur later in Rome te landen. Voordat de passagiers echter in het bezit van hun bagage waren, was het zeven uur geworden en moesten de vlieg-reizigers nog geruime tijd op de bussen wachten, voordat naar het hotel gereden kon worden en men daar om ongeveer half negen aankwam. De

tijd die men nodig heeft om van zijn woonplaats naar het vliegveld te reizen, het inchecken, uitchecken en dan nog naar het hotel gebracht worden, blijft een te langdurige zaak in verhouding tot de vliegduur. Het belangrijkste was echter dat de stemming er niet onder geleden had. In het Hotel Ritz werd het diner gereserveerd. Opvallend was dat het Arke-personeel niet in officiële kledij aanwezig was. Ook op de volgende dagen liepen de heren en dames schijnbaar liever in burgerkledij. In de hal van het hotel werd een aankondigingsbord over het programma-van-de-dag node gemist. Hotel Ritz was een redelijk goed hotel, maar niet iedereen heeft het blijkbaar met zijn of haar kamer goed getroffen. Bij een organisatie van een dergelijke omvang kan het natuurlijk niet iedereen voor honderd procent naar de zin worden gemaakt. Wij moeten wel stellen dat Arke heel veel moeite heeft gedaan, om waar "iets" niet acceptabel was, zodanige maatregelen te treffen, dat men zich alsnog redelijk tevreden gesteld kon voelen. Indien er echter toch nog reizigers zijn die over een bepaalde gang van zaken ontevreden zijn, zal het comité dit graag schriftelijk vernemen.

Van pelgrims die per bus naar Rome gereisd zijn, hebben wij gehoord dat de reis, in twee dagen, zeer vermoeiend is geweest. Sommigen hebben zelfs veel hinder van vers gevallen sneeuw ondervonden en arriveerden 's nachts pas om twaalf uur in hun hotel en moesten toen nog eten. Maar nogmaals: het was opmerkelijk voor zover door ons geconstateerd, de stemming was en bleef goed.

Feestdag H. Willibrord

Woensdag 7 november 1990. Eucharistieviering in de Basiliek van Sint Paulus buiten de muren. Om elf uur was het comité reeds in de Basiliek samengekomen met de initiatiefnemer van de Rome-reis Mgr. Dr. M. Muskens. Goede afspraken werden gemaakt. De hekken zouden om half vier worden geopend. Comité-leden zouden bij de ingang staan om de mensen te vertellen, waar zij zich moesten opstellen. Een of andere Italiaan zette het hek echter reeds om 15.10 uur open en de reeds honderden aanwezigen stroomden de kerk binnen. Met man en macht moest toen getracht worden toch nog enige orde te krijgen in de chaos. Achteraf bezien is dit nog redelijk gelukt. Maar in de Basiliek liepen velen uit de processie en zochten voor zich een plaats uit zo dicht mogelijk bij het altaar. Niet om kritiek te leveren op andere deelnemers, maar meer om een compliment te maken aan de gildebroeders: het bleek dat laatstgenoemden zich het meest gedisciplineerd gedroegen. Een processie van ongeveer 2500 man in de hand te houden, bleek geen al te gemakkelijke opgave, vooral door het ontbreken van een geluidsinstallatie. Toen iedereen gezeten was, bleek de Basiliek zo goed als geheel met gelovigen gevuld. Kardinaal Simonis celebreerde de plechtige gildemis in con-celebratie met praktisch het gehele Nederlandse Episcopaat. Mgr. Muskens, die verdukt achter een pilaar opgesteld stond, hield alles mee in de gaten en was voor ons een voortdurende vraagbaak tijdens de Eucharistie-viering, zodat deze zeer indrukwekkend is kunnen verlopen.

De gildebroeders en zusters offerden op de gilde-

trom; onder de Consecratie werden de vaandels en vendels genegen en een vaandel door G. van Sluisveld (Elshout) onder tromgeroefel gezwaaid ter ere van de Allerhoogste. Door enkele gildebroeders werden de Voorbeden voorgelezen. Na het zingen van het Salvam Fac Reginam Nostram werd door Fred Engberink uit Soest voor het altaar de Eed van Trouw hernieuwd aan het Kerkelijk gezag door het Vaandel driemaal te zwaaien boven het hoofd van Kardinaal Simonis, gevolgd door een vendelgroet door een 18-tal vendeliers die zich in de zijbeuken hadden opgesteld. Na de H. Mis trokken alle gildebroeders en zusters in volle glorie weer naar buiten. Iedereen was opgetogen. Men had in volle aandacht de gildemis gevolgd en in het bijzonder geluisterd naar de preek van Kardinaal Simonis. De volgende dag vertelde kardinaal Simonis ons, dat hij misschien wel wat te lang had gesproken, maar dat hij zich de kans niet had willen laten ontglippen om eens enkele dingen goed te zeggen.

De eerste pelgrimsdag was ondanks de aanvankelijke strubbelingen wonderwel bijzonder goed geslaagd.

Donderdag 8 november

Om tien uur was het comité reeds op het Sint-Pietersplein aanwezig om van Mgr. Muskens te horen, dat de oorspronkelijke plannen volledig gewijzigd waren. Op uitdrukkelijke wens van Z.H. Paus Johannes Paulus II zou de Eucharistieviering niet achter het hoofdaltaar, maar juist daarop plaatsvinden. Achteraf gezien is hierdoor de Willibrordmanifestatie uitgedroefd tot een onvergetelijke beleving. Maar voor het zover was, moesten alle plannen worden bijgesteld en vele bij de handelingen betrokken deelnemers van de wijzigingen op de hoogte worden gebracht. Dankzij de onvermoeibare Mgr. Muskens hebben wij toch nog veel

kunnen redden van de oorspronkelijke opzet. Onze wensen werden door Mgr. Muskens aan 'de bazen' van het Vaticaan overgebracht en in veel gevallen werden deze gehonoreerd, maar ook gebeurde het dat er een absoluut 'neen' geaccepteerd moest worden. Na enkele uren in de St. Pieter alles bekeken en besproken te hebben meenden wij tot redelijk, definitieve afspraken te zijn gekomen. Maar nauwelijks op het Sint-Pietersplein staande, moest Mgr. Muskens ons komen medelen dat bepaalde afspraken weer ongedaan gemaakt waren.

Vaandrigs in de St. Pieter opgesteld tijdens de H. Mis.

Improviseren is een van de aardige dingen in het leven, maar bij zo'n belangrijke manifestatie telkens wijzigingen te moeten aanbrengen, is toch wel zeer vermoeiend. We hebben veel geduld op moeten brengen, maar hadden daarbij het rustige voorbeeld van Mgr. Muskens, die onder alle omstandigheden steeds de vriendelijkheid zelve bleef.

De Paus ontvangt uit handen van de heren v. Bouwdijk Bastiaanse en Stals het zilveren schild.

De intocht van de bussen vanaf drie uur op het Sint-Pietersplein was al een bijzondere gebeurtenis op zich. Iedereen raakte ervan onder de indruk. Het grote aantal bussen gaf een behoorlijk inzicht in de massaliteit van de organisatie en de deelnemers. De leden van het Comité haastten zich van bus tot bus, om de pelgrims van de laatste stand van zaken op de hoogte te stellen. Gezegd moet worden dat de deelnemers zich van hun beste zijde hebben laten zien, door veel begrip op te brengen. Neem bijvoorbeeld de keizers en koningen aan wie was meegedeeld dat zij de Paus tijdens de intocht zouden begeleiden. Dit mocht op het laatste moment niet. Zij moesten reeds tevoren hun zitplaatsen innemen. Gelukkig voor hen op een wel uitzonderlijk mooie plaats voor het hoofdaltaar. Nog even terug naar het Sint-Pietersplein. Toen de duizenden pelgrims waren uitgestapt, moest getracht worden tot de geplande opstelling te komen. De pelgrims zwierven overal over het geweldig grote plein. De Federatievoorzitters van Gelderland-Limburg en Noordbrabant waren bereid om de mensen van hun eigen organisaties rond zich te verzamelen. Plots ontstond het idee om met de tamboers rond de Obelisk te trekken en zodoende de diverse groepen te formeren. Daartoe werden enkele tamboers-enkele vendeliers - vaandrighs - keizers - koningen en gildebreders benaderd om het voorbeeld te geven. In eerste instantie begreep men niet, wat er ineens aan de hand was, maar toen men zag dat bepaalde personen doelbewust achter tamboers gingen aanlopen, sloot men zich spontaan aan bij de eigen groep. In het begin liepen de groepen nog niet op de juiste plaats, maar nadat men een keer halt had gehouden, was dit in één ogenblik opgelost. Er was zelfs nog tijd om een vendelgroet te brengen. Na het gebruikelijke commando werd daaraan toegevoegd: "...En ter Ere van Mgr. Muskens". Deze was onder de indruk geraakt van het ordelijke verloop van het opstellen van de "processie" en genoot kennelijk van de aan hem gebrachte vendelgroet. Maar niet alleen hij, maar ook de honderden toeristen, die er getuigen van waren. De vendeliers werden dan ook met een geweldig applaus beloond.

Toen was het wachten geblazen tot de hekken werden weggeschoven. De veiligheidsagenten stonden met grote ogen te kijken naar de veelkleurige kostuums, maar vergaten niet nauwgezet met de modernste apparatuur iedereen die hen passeerde te controleren. Hierbij ondervonden zij de bijzonder steun van diverse gildebreders met de Brabantse Federatie Voorzitter aan het hoofd, om mensen zonder herkenningsteken buiten de hekken te houden.

Nadat de stoet de St. Pieter was binnengetrokken en zowat iedereen zijn plaats had ingenomen werd door ons nog eens gecontroleerd of alles volgens plan geordend was. Even leek het er op dat onze Limburgse vrienden niet voldoende aan hun trekken zouden komen. Maar door het bijplaatsen van stoelen werd ook dat probleem, ook weer dankzij Mgr. Muskens, met spoed opgelost. Vervolgens werd bekeken hoe de vaandels het beste op de grond gelegd konden worden. Na enkele veranderingen te hebben aangebracht werd aan Mgr. Muskens gevraagd om ze te mogen laten liggen, omdat dit een rustiger beeld zou geven dan het op

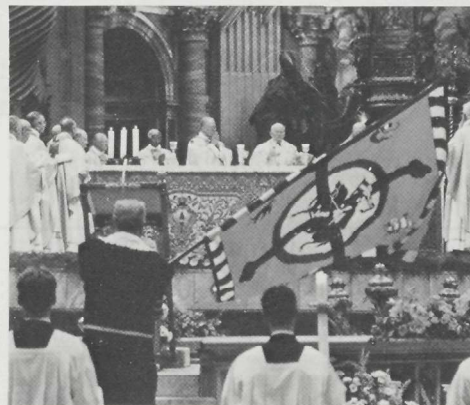

A. Boot leest een van de voorbeden.

het laatste moment neerleggen van de vaandels. Nadat Mgr. Muskens "de bazen" had geraadpleegd, was hij het daarmee eens. Een "hogere baas", maakte dit even later weer ongedaan. De reden was dat een misdienaar voor de Paus zou uitlopen en een kruisbeeld zou dragen en het niet gepast zou zijn, die achter de vaandrighs door te laten lopen. Hij had gelijk.

H. Mis in St. Pieter

En dan het moment dat de Paus kwam. De Basiliek werd plotseling in een zee van licht gezet, zodat vele aanwezigen uit pure verrassing een kreet slaakten, alsof zij naar het afsteken van vuurwerk stonden te kijken. Op verzoek wachtte de Paus even om de vaandrighs de gelegenheid te geven hun vaandels op de grond uit te spreiden. De vaandrighs kweten zich uitzonderlijk goed van hun taak. Nadat de Paus was gepasseerd, namen zij terstond hun vaandels weer op en trokken vervolgens achter de Paus aan naar het altaar en begaven zich naar de voor hen gereserveerde plaats. De H. Mis werd door de Paus in de Nederlandse taal gecelebreerd. Onder de Consecratie zwaaide Jos van Broekhoven (Goirle) het vaandel ter ere van de Allerhoogste en na de Eucharistieviering was het gildebreders Adriaans uit Zeelst die een korte vendelgroet aan de Paus bracht. Federatie-

Tijdens Consecratie brengt J. v. Broekhoven de gildegroet.

Voorzitter Eug. v. Bouwdijk Bastiaanse en President Leo Stals boden namens de Brabantse en Limburgse Federatie een zilveren schild aan de Paus aan. Op het Schild is afgebeeld St. Willibrord, de wapens van Noordbrabant en Limburg en de tekst "Mijn Schild ende Betrouwen zijt Gij O God Mijn Heer".

Onmiddellijk na de vendelgroet verliet de zichtbaar zeer vermoeide Paus de Basiliek, direct gevolgd door de gilden en schutterijen. Terwijl de vendeliers al lopende hun vendel zwaaiden, applaudiseerden de duizenden aanwezigen en was een einde gekomen aan een manifestatie, die voor de deelnemers voor heel hun leven een onvergetelijke gebeurtenis zal blijven. De Nederlandse Ambassadeur bij het Vaticaan Baron van Voorst tot Voorst had naast het Episcopaat, de Commissaris v.d. Koningin, de Federatie-voorzitters en vele anderen de leden van het Comité Willibrord Manifestatie Rome 1990 uitgenodigd voor een receptie, om speciaal dank te kunnen zeggen aan Mgr. Muskens en het Comité. Na afloop van de receptie zochten de leden van het comité uiterst vermoeid,

maar ook uitermate tevreden hun respektievelijke hotelkamers op. Het meest tevreden en gelukkig kan echter Mgr. Muskens zijn. Het comité heeft veel werk verzet, maar deze manifestatie zou nooit zó hebben kunnen slagen indien er Mgr. Muskens niet was geweest.

Allen die dankbaar zijn deze manifestatie te hebben kunnen meemaken, dienen daarom in eerste instantie hun dank te doen uitgaan naar Mgr. Muskens.

M. v.d. Voort
Lid Organisatiecomité

P.S. Deelnemers aan de Romemanifestatie die een (of meer) geslaagde foto(s) gemaakt hebben, worden verzocht afdrucken te zenden naar de redactie Kogelsmortal 6, 5632 PV Eindhoven (voor 1 februari). Geprobeerd zal worden er een fotoreportage mee samen te stellen in het volgende nummer. Van de H. Mis in de St. Pieter zijn reeds voldoende foto's aanwezig.

Vendelgroet van A. Adriaans aan de Paus.

Noordbrabants Anjerfonds en de gilden

In onze provincie is een Anjerfonds actief. De vijftien Anjerfondsen in Nederland vormen, met het Prins Bernhard Fonds, het grote cultuurfonds voor Nederland. Dat fonds werd in 1940 opgericht. Het jubileum jaar 1990 werd uitgeroepen tot manifestatiejaar. Dit jaar hebben de fondsen meer bekendheid gegeven aan hun doelstellingen. Deze bestaan uit activiteiten op het gebied van de cultuur en het bevorderen van het natuurbehoud in Nederland. Het totale terrein omvat de sectoren beeldende kunst, podiumkunsten, culturele vorming, wetenschap, natuur- en cultuurbehoud. Activiteiten waarbij de zelfwerkzaamheid van organisaties en deelnemers voorop staat, krijgen daarbij de voorrang. De Stichting Prins Bernhard Fonds probeert dit doel te bereiken, door het verlenen van financiële steun aan personen en aan organisaties voor activiteiten, die binnen de doelstelling vallen. Zij behoudt zich daarbij het recht voor om op de besteding van de verstrekte gelden toezicht uit te oefenen.

Nationaal en regionaal

Het Prins Bernhard Fonds is een particuliere stichting met een landelijk overkoepelend bureau. Het heeft vijftien afdelingen in de provincies en de steden Amsterdam, Den Haag en Rotterdam. Deze afdelingen heten Anjerfondsen.

Elk regionaal Anjerfonds heeft een eigen bestuur, draagt zorg voor fondswerving en beslist over subsidie-aanvragen. De Anjerfondsen zijn gericht op initiatieven van regionaal of plaatselijk belang.

Subsidierichtlijnen

Subsidies gericht op het mogelijk maken van bijzondere projecten krijgen voorrang. Financiële steun heeft geen permanent karakter. Exploitatiekosten, salarissen en dergelijke zijn van subsidie uitgesloten. Het Anjerfonds ondersteunt vooral projecten, waarbij het particulier initiatief voorop staat. Subsidie kan alleen toegekend worden voor projecten en dergelijke, die in voorbereiding zijn. Het fonds verleent geen subsidie voor zaken, die tijdens het indienen van de subsidie-aanvraag of behandeling daarvan al geheel of gedeeltelijk zijn gerealiseerd. Projecten met een uitgesproken politiek, sociaal of religieus karakter komen niet voor subsidie in aanmerking.

Subsidiëring

De bijdrage in de financiering van een project wordt meestal niet direct uitgekeerd. Het wordt als een tegoed ter beschikking gesteld. Hieruit kan naar behoefte voor het gesteunde project geput worden. Uiteraard kan financiële controle door het Fonds plaatsvinden. Er wordt doorgaans een termijn van twee jaar gesteld, waarbinnen een project dient te zijn verwezenlijkt. Daarna vervalt het toegezegde bedrag.

Anjerfonds Noord-Brabant

Jaarlijks verstrekt het Anjerfonds Noord-Brabant aan ruim 250 instellingen en organisaties subsidie tot het totaal bedrag van ruim een miljoen gulden. Elk jaar doet het fonds een beroep op particulieren en bedrijfsleven om een jaarlijkse bijdrage te leveren. Onder het motto "Geven om cultuur, die je lief

is" heeft het fonds in 1990 nadrukkelijk aan budgetverruiming gewerkt. Dat is nodig. De jaarlijkse collecte in Noord-Brabant brengt ongeveer f 300.000,- op. Dat is 13 cent per inwoner. Dat moet hoger kunnen. De geldinzamelingen voor het Anjerfonds kunnen rekenen op steun van vele amateurverenigingen. Voor wat, hoort wat. Zij gaan in hun regio huis-aan-huis met de collectebus voor het Anjerfonds op pad of zijn anderszins actief.

Jubileummanifestatie

In 1990 werd het thema "Geven om cultuur die je lief is" veelvuldig gebruikt op fraaie affiches, bankafschriften, streekbussen en in televisie- en radiospots. De onlangs gehouden wervingsactie leverde meer dan dertien duizend nieuwe donateurs op. In de provincie Noord-Brabant hebben een aantal bestuurders van verenigingen, die ooit subsidie van het Anjerfonds ontvingen, zeven regionale manifestaties tot stand gebracht. Daarbij werd de cultuur in die regio voor het voetlicht gebracht.

Gilden op manifestaties

Dat de gilden niet achter wilden blijven, blijkt uit hun deelname aan de regionale bijeenkomst. Tijdens de opening van de presentatie in en rond Streekschouwburg Cuijk op 6 mei trok het Beugense gilde mee. Het gilde loste een aantal saluutschoten en gaf een vendeldemonstratie. De hele dag had het een stand, waar ook het zilver van het slapende Sint-Antoniusgilde Overlangel uit het Udense Museum voor Religieuze Kunst was tentoongesteld. Op 20 mei werd voor de regio Westelijk Noord-Brabant in Schouwburg "De Kring" in Roosendaal een jubileummanifestatie gehouden. Daarbij gaven het Sint-Sebastiaansgilde Hoogerheide, het Sint-Sebastiaansgilde Oudenbosch en het Sint-Sebastiaansgilde Bergen op Zoom acte de présence. 's Morgens trokken deze gilden, samen met enkele muziekgezelschappen, van de Markt naar de Schouwburg. De gilden brachten daar de vendelgroot. In Helmond werd op 20 mei rond het Cultureel Centrum "'t Speelhuis" een soortgelijke manifestatie georganiseerd. Het Sint-Catharina-gilde Helmond bemande de hele dag een informatiestand. Als afsluiting van deze dag presenteerden zich de Peellandse gilden. FK gilde was met een delegatie aanwezig. Van het Kringbestuur waren voorzitter en enkele leden present. Vanaf "'t Speelhuis" trok de kleurige gildestoet naar de markt. Daar stelden de gilden zich op bij de Harmonie van Lieshout. De hoofdvaandels werden licht genegen, terwijl zeven Lieshoutse vendeliers onder de klanken van de harmonie het Vendelconcertato uitvoerden. Dit keer begeleiden voor het eerst de vrolijke klanken van een beiaard het vendelen. Overal werd waardering gehoord voor dit kleurige en muzikale slot, waaraan gildebreders met zichtbaar plezier deelnamen. Het Rijsbergense gilde van Sint-Joris was op 10 juni in Oosterhout aanwezig bij de manifestatie rond het Cultureel Centrum "de Bussel". In het park had het een schietbaan opgesteld. Men maakte in vol ornaat een rondgang. Daarna werd een demonstratie kruisboogschieten op doel gegeven.

Bij de manifestatie van regio Agglomeratie Eindhoven/Kempenland vertegenwoordigden de

Veldhovense gilden van O.L.Vrouw, St. Joris en St. Caecilia de Kempenlandse gilden. Zij gaven op gebruikelijke wijze hun gildegroot en hadden in "de Schalm" een informatiestand. Over de activiteiten in Hilvarenbeek is in de vorige Gildetrom verslag gedaan.

Provinciale jubileummanifestatie

Deze vond op 29 september te 's-Hertogenbosch plaats. Door het Sint-Servatiusgilde Lieshout werd in de hal van het Provinciehuis het vendelconcertato uitgevoerd, begeleid door de Lieshoutse harmonie en speciaal voor deze gelegenheid geschreven koorzang. Ook werden door zes gilden uit de regio Tilburg/Waalwijk gilde-attributen tentoongesteld. Waarvan bijgaande foto een beeld geeft.

Toegewezen subsidies aan gilden

In 1989 werden door het Noordbrabantse Anjerfonds in totaal 375 subsidie-aanvragen ontvangen. Daarvan werden er 268 toegekend, waaronder twaalf aan gilden; voor totaal f 25.131,00. Voor gildesilver ontving het Colveniersgilde uit Grave f 900,00 het Sint-Jorisgilde Budel mocht f 2500,00 ontvangen voor uniforme kleding. Met f 5500,00 werd het Sint-Jorisgilde Rijsbergen gesubsidieerd om de aankoop van de oude keizersketting uit de antiekhandel en de restauratie van het oude vaandel mogelijk te maken. De aanschaf van nieuwe vendels voor het Sint-Sebastiaansgilde uit Oisterwijk werd mogelijk gemaakt door f 2923,00 subsidie. Het Sint-Antoniussen Sebastiaansgilde uit Gemonde wilde een kluis aanschaffen. Het klopte bij het Anjerfonds aan en ontving f 1700,00 als bijdrage in de totale kosten. Gilde-uniformen werden voor een deel gesubsidieerd voor het Sint-Jansgilde Gassel, Sint-Joris-

gilde Nieuwkuijk en het Sint-Martinusgilde Luijkgestel met respectievelijk f 2500,00, f 1250,00 en f 965,00. Het Sint-Sebastiaansgilde Rijsbergen, Sint-Bavogilde Rijsbergen, Sint-Jorisgilde Hooge Mierde en het Sint-Catharinagilde Strijp mochten respectievelijk f 2837,00, f 1256,00, f 1050,00 en f 1750,00 ontvangen voor hun nieuwe gildevaandels.

In het eerste halfjaar van 1990 werden ook subsidies toegekend. Het Beugense gilde werd f 1375,00 in het vooruitzicht gesteld als maximale bijdrage van 25% in de aanschafkosten van muziekinstrumenten. Het bedrag van f 519,00 werd aan het Sint-Jorisgilde Middelbeers toegezegd, als bijdrage in de aanschaf en vernieuwing van gildetrommen. Het Heeswijkse Sint-Willibrordusgilde ontving f 1800,00, zijnde eenachtste deel van de kosten van nieuwe uniformen. Het Sint-Agathagilde uit Heeze kreeg eenvierde van de aanschafkosten van een kapiteinstok en eenachtste van de aanschafkosten van uniformen gesubsidieerd, zijnde f 665,00. Het bedrag van f 1425,00 werd gereserveerd voor het Sint-Jorisgilde Oirschot voor instrumenten (25%) en kostuums (12,5%).

Slot

Uit deze financiële bijdragen blijkt hoe belangrijk hulp van het Anjerfonds voor de gilden is. Ook in de toekomst zullen zij de weg naar het Anjerfonds wel weten te vinden. Daarbij zal gelden: voor wat, hoort wat, want het Anjerfonds blijft uitgaan van de zelfwerkzaamheid van de aanvragers.

Informatie is te verkrijgen bij: J. van der Bruggen, Postbus 90151, 5200 MC 's-Hertogenbosch, tel: 073-81 22 14.

Kort Nieuws

Roosendaalse schutterijen

De handboogsport verheugt zich in Roosendaal en omgeving al sinds de eerste helft van de negentiende eeuw in een grote belangstelling. Enkele tientallen schutterijen en schietverenigingen zijn in deze periode actief geweest. Nu nog telt Roosendaal vier handboogverenigingen. Op de tentoonstelling "Roosendaalse schutterijen", die van 25 november tot en met 7 januari 1991 in Museum "De Ghulden Roos" te Roosendaal zal worden gehouden, wordt dit onderwerp tegen een historische achtergrond geplaatst. Vaandels, oude bogen, medailles, oorkonden en foto's geven een beeld van ruim anderhalve eeuw handboogschuttershistorie. Van de hand van M. Hendriks zal verschijnen: "Een roos om op te schieten. Over de handboogschutterij in Roosendaal en Nispen." Het is het resultaat van uitgebreid onderzoek en biedt een schat aan wetenswaardigheden over dit aspect van de Roosendaalse geschiedenis. Tijdens de expositie is het boek bij het museum verkrijgbaar. (kosten ongeveer f 10,-)

Vlechtwerk-sjerpen

Het Sint-Jorisgilde Gestel heeft onlangs vier vlechtwerksjerpen laten restaureren. Op zondag 21 april 1991 zullen deze aan het Gilde overgedragen worden. Om dit heuglijke feit meer luister bij te zetten, zal dan een voorlichtingsmiddag over vlechtwerk worden gehouden. Deze techniek wordt ook wel sprang genoemd. De restauratrice, mevrouw Reijnders-Baas, zal een lezing houden. Met dia's zal ze haar betoog verduidelijken. Drie dames zullen demonstraties geven van modern sprang. Alle gilden, die een vlechtwerksjerp hebben, zullen uitgenodigd worden om met hun sjerp(en) aanwezig te zijn. De aanwezige dames zullen de sjerpen bestuderen, van commentaar voorzien en advies en uitleg geven. In januari worden de gilden, waarvan bekend is dat ze een vlechtwerksjerp bezitten, aangeschreven. Zij die geen aanschrijving krijgen en toch een dergelijke sjerp hebben, gelieve contact op te nemen met: E. Reker, Busweg 10, 5632 PM Eindhoven, tel. 42 16 21. Een goed initiatief, dat grote belangstelling verdient.

Opbouw en beheer van gildearchieven

In een vorig nummer is de brochure "Gildearchivering, een advies bij opbouw en beheer van het archief" in de Bibliografie vermeld. Daarbij stond dat deze uitgave niet in de handel is. Dat is niet juist. Deze uitgave van de Studie-, Archief- en Tentoonstellingscommissie Kring Kempenland is bij het Kringsecretariaat (Beverlaan 11, 5581 EE Waalre) te koop voor f 7,50 (excl. porto).

Het boekje telt 32 blz. (A5). Uitvoerig wordt ingegaan op allerlei aspecten van de opbouw en het beheer van een gilde-archief. Daarbij komen aan de orde het verwerken van archiefstukken en het indelen van een archief. Er worden nuttige adviezen in gegeven over het inventariseren, bewaren en beschermen van archiefstukken. Ook komen preventieve maatregelen, die bijdragen tot een langer behoud, aan de orde. Tot slot worden in deze handzame en praktische gids aanwijzingen gegeven voor het tentoonstellen van een archief en voor archiefonderzoek. Al met al een prima overzicht voor gilden, die serieus werk willen maken van het beheer en behoud van hun archief en documentatiestukken. Van harte aanbevolen.

Brochures cultuurbehoud

Het ministerie van Cultuur (WVC) heeft een brochure uitgegeven met aanwijzingen voor het voorkomen van aantasting van papier door verontreinigde lucht. Er komen meer van dergelijke brochures met vuistregels over andere materialen. Minister d'Ancona kondigde dit aan. Binnen het departement wordt op het ogenblik bovendien veel aandacht gegeven aan de ontwikkeling van een scholings- en opleidingspakket. Dat is bedoeld om de deskundigheid van depôtmedewerkers, museum-inrichters en conservatoren te bevorderen. Mogelijk kunnen de gilden hier in de toekomst ook gebruik van maken; tot behoud van ons gilderfgoed.

Al dansend gingen zij de gild vooraf...

Het Instituut voor Vlaamse Volkskunst wijdt zich reeds meer dan 25 jaar aan opzoeking- en studiewerk m.b.t. oude volksmuziek, oude dansen, volksgebruiken, het vlaggezwaaien, streekdrachten enz. Meestal elementen die zeer sterk gilde-gebonden zijn.

In Oost-Vlaanderen konden enkele melodietjes worden opgetekend, gespeeld terwijl de nar de opstappende stoet voorafging. Bij de Sint-Sebastiaansgilde van Stekene kon kortgeleden zelfs 'De Piepel' worden genoteerd, met vrij eenvoudige danspasjes.

In de publicaties wordt er steeds naar gestreefd de opgenomen dansen te voorzien van zoveel mogelijk achtergrondinformatie. Met antwoord bijvoorbeeld op vragen als: Waar werd de dans uitgevoerd? Bij welke gelegenheid? Door wie? Wat is de betekenis van de dans? Waar zijn nog gelijkwaardige dansen te vinden?

Graag mocht het Instituut vernemen of er in sommige andere Noordbrabantse, Kempense, Vlaams-brabantse of Limburgse gilden ook narren bij de gilde hoorden? Welk hun functie binnen de gilde was? Welke kledij ze droegen? Of ze bepaalde attributen droegen? Of er gebeurlijk een tekening of foto van bestaat? Door welk(e) muziekinstrument(en) ze bij hun optreden werden begeleid? Een nieuwe dansbundel, met o.m. de bedoelde 'narrendans' moet in het voorjaar 1991 kunnen verschijnen. Het Instituut zou het daarom ten eerste op prijs stellen mochten zoveel mogelijk gilden ons op het spoor willen brengen van gegevens omtrent een nar binnen hun gilde. Gemaakte kosten worden zo nodig terugbetaald. Dank op voorhand om de medewerking.

Instituut voor Vlaamse Volkskunst,
Zamenhoflaan 4/8, 2900 Schoten, tel. 03/658.74.67.

Adressen leveranciers gildeattributen.

In de laatste nummers van "De Gildetrom" van de jaargangen 1988 en 1989 hebben wij een adreslijst geplaatst van leveranciers van gilde-attributen.

Wij zijn voornemens dit éénmaal per jaar te herhalen, voor het eerst in het eerste nummer dat eind maart 1991 verschijnt. Diegenen die reeds eerder hierover bericht ontvingen worden in januari a.s. hierover geïnformeerd. Mochten er nieuwe leveranciers zijn, die hiervan gebruik willen maken, dan kunnen zij dat opgeven bij de administratie van "De Gildetrom" voor 1 januari 1991.

Hoofdliedendag.

Op zaterdag 6 oktober vond in Den Bosch weer de jaarlijkse ontmoetingsdag plaats van hoofdlieden van de Noordbrabantse gilden, met als thema "patroonsheiligen der Gilden". Zoals gebruikelijk sinds 1985 ving deze dag aan met een H. Mis in de Sint-Jan. Kring Peelland, aan de beurt om deze met gilde-eer op te luisteren, had het Gilde Sint-Antonius Abt uit Lierop hiertoe bereid gevonden. Monseigneur Drs. A. L. M. Hurkmans, vicaris-generaal van het Bisdom, een goede bekende bij dit gilde, celebreeerde deze Eucharistieviering. Het "Mannenkoor A Capella" uit Lierop, onder leiding van dirigent J. van de Ven deed de gezongen liturgie met de gezangen uit de driestemmige mis van Perosi.

Als externe notabele gasten waren ondermeer aanwezig de Commissaris der Koningin Mr. F. J. M. Houhen en een deputatie van het bestuur van de (Vlaamse) Conventie van Schutsgilden.

Het middagprogramma in het provinciehuis ving aan met de jaarrede van de federatievoorzitter Eugène van Bouwdijk Bastiaanse, hoofdman van het Sint-Barbaragilde Dinther.

Na de vergadering met de christelijke groet te hebben geopend werden in een moment van stilte de overleden gildebroeders, Jan van de Mortel, Toon Konings en de andere niet bij naam te noemen gildebroeders herdacht.

Hij vervolgde met een terugblik:

"Tien jaar geleden, op 25 oktober 1980, werd hier in het provinciehuis de eerste hoofdliedendag gehouden, geleid door mijn geachte voorganger Jhr. Ir. Leo van Nispen tot Sevenaer. Bij het bereken van mijlpalen kijkt men onwillekeurig terug, om naar voren te halen wat er in de afgelopen periode van de toen gestelde doelen is gerealiseerd, soms met de neiging om dan tevreden de handen op de buik te vouwen en te denken; dat hebben we nu eens mooi gefikst.

Op zich is dit blijk van voldoening een goede menselijke reactie, maar in deze stemming van gelukzaligheid mogen we niet op de achtergrond drukken of verdoezelen wat er in de afgelopen periode fout ging of niet naar wens verliep.

Juist met betrekking tot deze "miskluncun" is het noodzakelijk na scherpe analyse tot redressie te komen.

Hieruit lering trekkende zou men voor de toekomst dergelijke calamiteiten moeten kunnen voorkomen. Helaas zijn dergelijke zaken niet in wetmatigheden en in strikte regelstelling vast te leggen, hiermede een garantie beogend tot voorkoming.

De persoonlijke menselijke gevoelens spelen om alleszins begrijpelijke redenen mede, doch mogen voor een objectieve besluitvorming ten dienste van het algemeen belang niet bepalend zijn.

Vers ligt nog in ons geheugen de scheuring die zo'n tien jaar geleden plaatsvond in een van onze Noordbrabantse gilden en die zich in de loop der

jaren onaangenaam ontwikkelde tot een grensoverschrijdend débacle.

In de patstelling die nu in deze zaak is ontstaan kan alleen nog maar bezinning in de tijd ons uitkomst bieden.

Hoofdlieden, bewaart Uw gilde voor een dergelijk lot, door aan de U vertrouwde bestuurlijke taken de grootste aandacht te blijven wijden.

Kringbesturen, bemiddelt daar waar dit zich voordoet op zorgvuldige wijze en tracht in goede harmonie overleggend, een scheuring te voorkomen. Nogmaals wil ik teruggrijpen naar de eerste hoofdliedendag en wel naar de lezing die de Broeder-Norbertyn Alphons van den Hurk toen hield en waarin hij als buitenstaander ons gildebroeders een spiegel voorhield met indringende en kritische vraagstelling.

Ik wil hier enkele weer als citaat in Uw herinnering brengen zoals zijn vraag:

Wat hebben jullie aan waardevolle elementen overgehouden uit je eeuwenoud verleden; waarmee zijn jullie anno 1980 doende en hoe helpt men de gildes ver over het jaar 2000 heen naar een gezegende toekomst?

Einde citaat.

Hoofdlieden, nu in 1990, tien jaar later, kunt U Uzelf deze spiegel weer voorhouden en trachten vast te stellen in hoeverre U daarop hebt ingespeeld.

Bent U erin geslaagd de waardevolle elementen uit het verleden zoals vaak gehanteerd in de formule "trouw aan het wereldlijk en kerkelijk gezag" en in de veel geroemde kreet "dienstbaarheid en broederschap" te converteren en te concretiseren in hedendaagse geestelijke, sociale en charitas waarden?

Bent U erin geslaagd de diepere zin der ceremoniële protocollen te behoeden voor vervlakking? Bent U erin geslaagd een wezenskenmerk der gilden: eenvoud in broederlijkheid, te behouden en hebt U weten te voorkomen dat het gilde is verworden tot een instituut van menselijke ijdelheid en hoovaardij?

Een mogelijk bevestigend antwoord op al deze vragen is slechts een in 1990 gemaakte momentopname en betekent geen afsluiting van een met goed resultaat gevoerde actie.

U als hoofdlieden zult deze waarden moeten blijven bewaken en moeten overdragen aan hen die U op zullen volgen.

Wij als federatiebestuurders willen U bij het nastreven hierin behulpzaam zijn ondermeer door het geven van richtlijnen, zonder hierbij het oogmerk te hebben de individualiteit van het gilde aan te tasten.

In het afgelopen jaar zijn er door de diverse commissie's goede aanzetten gegeven om te komen tot deze richtlijnen. Hierbij denk ik aan het voorbereidend werk van de commissie voor studie, archief en tentoonstelling inzake een goed ceremonieel gebruik van onze gildevaandels en van diverse andere protocolaire handelingen en goede gedragsregels.

Leden van de S. A. T. commissie bij voorbaat dank hiervoor.

Goede resultaten kunnen alleen behaald worden als in de commissie's de organisatiestructuur optimaal is.

Door de grote vlucht die het boogschieten heeft genomen, bleek het noodzakelijk om de federatie schietcommissie te segmenteren in drie afdelingen: die voor het boogschieten, die voor het boogschieten op doel en die voor het boogschieten op wip.

Elk der afdelingen zal een werk-eenheid zijn die in haar discipline de technische zaken zelfstandig zal behartigen.

Ze zal hierin vertegenwoordigers uit elk der kringen hebben, te benoemen door de kringbesturen. Teneinde in algemene zaken de neuzen in dezelfde richting te houden, zullen de sekte-voorzitters en -secretarissen nauw contact met elkaar onderhouden in een coördinatiegroep die rapporteert aan het federatiebestuur.

Zodra deze sekties-nieuwe stijl bekend zijn, zullen liggende zaken zoals vaststelling van de reglementen voor kruisboog op 20-meter doel en van de Sint-Jansboog op 61 meter zeker vlot kunnen worden gerealiseerd.

De federatie geweschiedwedstrijd, dit jaar georganiseerd door de gilden Sint-Leonardus en Sint-Antonius te Beek en Donk is goed geslaagd, niet alleen door de grote opkomst maar ook door de goede organisatie.

Deze wedstrijd lijkt in deze opzet weer goede levenskansen te hebben en verdient zeker een continuering.

Leden van de schietcommissie en gildebroeders en gildezusters van de beide Beek en Donkse gilden, hartelijk dank hiervoor.

Doorbordurend op het huidige schema zou het Kwartier van Oirschot in aanmerking komen voor de volgende organisatie.

De commissie voor het trommen en blazen en die voor het vendelen zijn in nauw overleg met het Gilde Sint-Antonius Abt uit Stiphout en puttend uit de ervaringen van de O.L.Vrouwbroederschap Oirschot gekomen tot een nieuwe opzet voor het federatietournoi, dat voor het eerst in deze vorm zal plaatsvinden op zondag 22 september 1991 in het sportpark "Molenvan" te Stiphout.

Zoals het er nu uitziet lijkt het veelbelovend: we wensen de organisatoren hiermede succes.

In het streven naar een goed bezet toernooi zal de nodige publiciteit hieraan worden gegeven.

Als eerste aanzet hiertoe zijn op het laatstelijk gehouden Vrij Gildefeest te Deurne door het Antonius Abt Gilde pamfletten uitgedeeld die oproepen tot deelname. We verzoeken de gilden die het volgend jaar een gildefeest organiseren, dit goede voorbeeld te volgen.

In de loop van deze hoofdliedendag kunt U bij gildebroeders van dit gilde deze pamfletten in ontvangst nemen.

De commissie voor het standaardrijden heeft het inhoudelijk goedgekeurde concept herzien reglement ter produktie aangeboden.

Bij het maken van de lay-out is hier en daar met de paragrafen geschoven teneinde een overzichtelijke

indeling te verkrijgen. De commissie zal deze wijzigingen doornemen om te beoordelen of het reglement inhoudelijk hieronder heeft geleeden.

Produktie zal zo spoedig mogelijk volgen in de nieuwe lay-out technische huisstijl voor federatieve documenten.

Commissieleden, hartelijk dank voor het verrichte werk.

De Romereis

De Willibrordmanifestatie te Rome, met op 7 november een Eucharistieviering in de Basiliek van de H. Paulus en op 8 november in de Basiliek van Sint-Pieter, zal ongetwijfeld voor de deelnemende gildebroeders en gildezusters een onvergetelijk hoogtepunt vormen, mede dank zij de inzet der commissieleden die deze gigantische organisatie in goede banen proberen te leiden. Deelnemers we vragen Uw medewerking om het inderdaad goed te laten verlopen.

Het programma ziet er zeer goed uit: ik moge de organisatoren hiervoor vooruitlopend mijn compliment maken en hen van harte danken.

Het gildencongres in 1991

De voorbereiding van het gildencongres dat, zoals is voorgesteld, waarschijnlijk in het komende voorjaar zal plaatsvinden in Bergen op Zoom zal op korte termijn een aanvang nemen.

De kring Baronie-Markiezaat zal deze promotie van het gildewezen heel goed kunnen gebruiken.

Moge hierdoor de mogelijke negatieve gevolgen van de onlangs gehouden tendentieuze berichtgeving in de dagbladen in die regio worden tenietgedaan en plaatsmaken voor een positieve benadering der gilden.

Dit thema speelt mooi in op de kritische vragen van Alphons van den Hurk die ik aan het begin heb geciteerd.

We wensen de organisatoren alle succes toe en hopen dat het een zinvol congres moge zijn.

Broederlijk bijeen: Sint-Catharinagilde Helmond, H. Bloedgilde Boxmeer en Sint-Joris Gestel.

De Gildetrom

De gedachten om ons lijfblad "De Gildetrom" te vernieuwen en te verbeteren nemen concrete vormen aan.

In het kerstnummer zal een enquêteformulier worden bijgesloten. Hiermede kunnen de lezers hun meningen en wensen kenbaar maken. Dat deze facelift een succes moge worden.

Het Gilde-altaar

Onlangs mocht U een brief ontvangen waarin de huidige, ik mag wel zeggen droeve, stand van zaken is weergegeven.

Dit projekt, uit een ambitieus idee geboren, ontmoette bij de activiteiten tot realisering nogal wat kritiek uit de hoek der gilden. Deze tot ons gekomen negatieve opmerkingen hebben we in een voorgaande brief, zo U wilt verweerschrift, aan de gilden proberen te beantwoorden dan wel te ontzenuwen.

Desondanks is de toch al geringe belangstelling tot deelname door de gilden hierdoor niet opzienbarend toegenomen.

Ter illustratie : totnuoe nemen 82 gilden aan dit projekt deel, met een totaal door hen bijeengebracht bedrag van rond f 20.000,-

Dit steekt toch wel magertjes af tegen de uit andere bronnen verworven gelden en toezeggingen ten bedrage van rond f 80.000,—

Nu we defacto weer terug op "af" zijn met betrekking tot de vormgeving van het altaar of een alternatief kan men zich afvragen of nu beter ingespeeld kan worden op de oorspronkelijke wens, een betrekkelijk eenvoudig gilde-altaar of een alternatief te realiseren, waarmede de gildebroeders zich kunnen verenigen en waarbij ze zich meer betrokken voelen dan nu kennelijk het geval is.

De realiteit is echter dat de Sint-Jan een architectonisch monument is en dat derhalve onze wensen ondergeschikt zijn aan hetgeen bijvoorbeeld de restauratiecommissie en het kerkbestuur als minimaal aanvaardbaar achten.

Deze tegenstrijdigheid in belangen en normstelling maakt het voor de gildevertegenwoordiging in de stichting gilde-altaar uitermate moeilijk om tot een vergelijk te komen.

Gildebroeders, dit is niet mijn "oratio pro domo"; ik hoop met deze ontboezeming een sfeerbeeld te hebben gegeven van de controversiële partijbelangen die meespelen.

We zullen met alle inzet verder werken aan een goed compromis met de hoop dat bij U de mening niet zal postvatten dat dit gilde-altaar is: "een monument ter persoonlijke eer en glorie".

Vervolgens werd van de mogelijkheid tot vragenstelling door enkele gildebroeders gebruik gemaakt.

Fred van den Berg (secretaris kring Maasland) vroeg naar de gelden uit de aktie "Proeverij in de Meijerij" die ten bate van het gilde-altaar door de organisatoren nog steeds niet zijn uitbetaald.

De voorzitter antwoordt dat deze aktie niet het financiële resultaat heeft hetgeen men ervan verwachtte. De drie jaarlijkse "Proeverijen" zijn met verlies afgesloten; een gedeelte van het toegezegde bedrag is overgemaakt, voor ontvangst van het resterende bedrag zien de kansen er slecht uit. "Een juridisch touwtrekken om dit geld met geld van anderen (U gildebroeders) vinden we niet verantwoord".

Hub Engelen (bestuurslid kring Peelland) vindt de onkostenpost voor promotie van het gilde-altaar te hoog. De voorzitter antwoordt dat professionele reclame en expertise nu eenmaal duur is en over vijf jaar bezien toch redelijk is.

Jos van Broekhoven (Vaandrig St. Mauritiusgilde Goirle) vraagt wat de mogelijkheden zijn om het materiaal dat professor Van den Eerenbeemt heeft

verzameld inzake "De Caerten van de schuttersgilden in het oud hertogdom Brabant tot 1800", uit te doen monden in een boekwerk.

De voorzitter antwoordt dat dit verzoek in het federatiebestuur is behandeld. Helaas is de federatie niet bij machte om dit projekt (totaalkosten geschat op 150.000 gulden) financieel te steunen.

"Toen ik als pas beginnend voorzitter meemaakte dat tijdens de hoofdliependag de gehele zaal enthousiast riep dat het gilde-altaar er moest komen heb ik argeloos ja gezegd, maar om gildebroeders voor alles en nog wat geld uit de zak te kloppen, da's niet hendig".

Willie van de Wijgert (Hoofdman St. Willibrordusgilde Heeswijk) pleit nogmaals voor een strikte hantering van de regel dat optochten op gildedagen niet langer mogen zijn dan hooguit 2,5 kilometer. In het afgelopen seizoen zijn routes van ruim 4 kilometer geconstateerd: "Wij zijn gilden en geen wandelverenigingen".

Vervolgens nam de voorzitter het woord om aan twee personen de hoogste federatie-onderscheiding uit te reiken:

"Het bestuur van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden kan personen, die zich uitzonderlijk verdienstelijk hebben gemaakt voor het gildewezen in brede zin, eren en danken, door hen de federatie onderscheiding toe te kennen.

Deze is sinds de eerste keer in 1983 toegekend aan de volgende personen:

- Jan van de Mortel (oud-federatiebestuurder), met tevens het predicaat Opper-Deken.
- Egbert Gerrits (oud-federatiebestuurder).
- Hub van Erve (oud-federatiebestuurder).
- Jhr. Leo van Nispen tot Sevenaer (oud-federatievoorzitter).
- Drs. J. van der Hart, oud gedeputeerde in de provincie Noord-Brabant.
- De heer J. van der Harten, oud Commissaris der Koningin in Noord-Brabant.
- Mathieu van der Voort (oud-federatiesecretaris), met tevens het predicaat Opper-Deken.
- Marius Zijlmans (oud-federatiebestuurder).
- Jan Toorians (oud-federatiebestuurder).

Het bestuur van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden is verheugd deze onderscheiding wederom toe te mogen kennen en wel aan de volgende personen aan wie het gildewezen veel verschuldigd is.

Zonder hierin een zekere rangorde te willen leggen, of het moest zijn één die gebaseerd is op leeftijd, zou ik als eerste naar voren willen halen, de hoofdredakteur van ons gildetijdschrift "De Gildetrom", de heer Knippenberg.

De eerste uitgave van De Gildetrom verscheen eind 1954 als kwartaalblad voor kring Het Kwartier van Oirschot. Deze uitgave vond goede weerklank, niet alleen uit eigen kring maar ook bij gildebroeders uit de andere kringen. Zo schreef in 1957 een zekere Leo van Exel aan de redactie een brief met de suggestie om het blad een federatief karakter te geven omdat zoals hij schreef: "door de uitstekende artikelen van algemene aard is het belangrijk voor iedere gildebroeder uit welke kring dan ook". Een van de medewerkers aan deze zo gewaardeerde "algemene artikelen" was de heer Knippenberg.

Talrijke bijdragen van zijn hand verschenen in de loop der edities. We denken hierbij aan zijn bekende rubriek "Brabants Gildezilver", waarin een inventarisering en beschrijving van onze gildeschat ten werd gegeven. Ook vele andere artikelen van hem gaven de gilden een verantwoord houvast in het waarden van oude gildegebruiken.

Het kon dan ook niet uitblijven dat, toen in 1973 "De Gildetrom" formeel een federatief orgaan werd, de heer Knippenberg het hoofdredacteurschap op zich nam.

Als zeer aimabel persoon de redactievergaderingen leidend, bracht hij De Gildetrom tot federatieve bloei en tot grensoverschrijdende bekendheid.

Zeereerw. Heer Drs. W. H. Th. Knippenberg wordt door de Federatievoorzitter onderscheiden.

Het federatiebestuur heeft dan ook in zijn vergadering van 11 september 1990 eenstemmig en met grote waardering besloten om de heer W. H. Th. Knippenberg te benoemen tot "Persoon van Uitzonderlijke Verdienste voor de Federatie".

Mag ik de heer Knippenberg nu uitnodigen naar voren te komen, zodat ik hem het ere-teken, behorend bij deze onderscheiding op kan spelden?

Ik noemde zonet een zekere Leo van Exel die in zijn brief aan de redactie van De Gildetrom blijk gaf van zijn zorg voor alles wat met het gilde te maken heeft.

In die periode was Leo zijn vader net opgevolgd

als Raadsheer Vendelen van Kring Kempenland. Zijn analytisch vermogen, wellicht samenhangend met zijn onderwijzerschap, stelde hij al heel gauw in brede dienst, eerst om tezamen met Jan Toorians het vendelregiment eenduidig op poten te zetten, later om de basis te leggen voor de kring- en federatiestatuten.

Om zijn grote kennis en door zijn strikte hantering van deze statuten had hij al gauw de faam en bijnaam van "Het statutair geweten van de kring en van de federatie".

Leo, nadat je in eigen gilde en kring reeds gehuldigd bent voor je uitmuntende werk als kringbestuurder en vooral als gildebroeder, doet het mij groot genoeg je mede te delen dat het federatiebestuur in zijn vergadering van 11 september 1990 eenstemmig en met grote waardering heeft besloten om jou te benoemen tot "Persoon van Uitzonderlijke Verdienste voor de Federatie".

Leo en mevrouw van Exel, wilt U beiden naar voren komen, zodat ik Leo het ere-teken kan opspelden en U mevrouw laten delen in de hulde met een bloemetje.

De zojuist onderscheiden heren Knippenberg en v. Exel en Mevr. v. Exel.

Alvorens de aanwezigen de gelegenheid te geven de onderscheidenen te feliciteren, sloot de voorzitter de vergadering met de christelijke groet.

Het dankwoord annex boodschap aan de gilden van Leo van Exel was, getuige het applaus na afloop, velen uit het hart gegrepen:

"Het is me een eer dat ik die hoge onderscheiding van de federatie in ontvangst heb mogen nemen, maar vooral vind ik het een grote eer omdat ik dat samen heb kunnen doen met de heer Knippenberg, de hoofdredacteur van ons aller gildeblad. Hij doet ontzettend veel voor de gilden, om de gilden wegwijs te maken op allerlei gebied, vooral op kunsthistorisch gebied en dat is bijzonder goed. En ik vind het fijn dat we gezamenlijk deze onderscheiding hebben mogen krijgen en ik moet mede namens hem het bestuur bedanken voor het verlenen van die onderscheiding van verdienste van de federatie.

En nou ik toch hier sta wil ik dan ook iets zeggen, want da's nu eenmaal altijd mijn gewoonte geweest.

Als je deze hele dag overziet en die begint dan met die prachtige gildemis in de Sint-Jan, en dan die ontvangst hier in dit schitterende provinciehuis, die vergadering van vanmorgen die toch wel een beetje formeel is en waarin de voorzitter aan U allen uitlegt over het bestaan, de werkwijze en het

werk van een heleboel commissies en gespreks-groepen die zich bezighouden met reglementen en met organisatie en als je dan terugdenkt aan vanmorgen en aan dat geheel, dan zou je eigenlijk niet zeggen en dat mag zeker niet vergeten worden, dat we een organisatie zijn van heel eenvoudige gilden.

Ik denk dat we hier met z'n allen niet gezeten zouden hebben wanneer de gilden van oorsprong niet heel eenvoudige verenigingen waren geweest, van opzet en in heel hun doen en laten.

Wanneer de grondslag van de gilden niet geweest was de onderlinge broederschap en wanneer de gilden niet beschikt hadden over vaste goederen en over bepaalde gebruiken zoals het overgaan van de functies in het gilde van vader op zoon, dan hadden we hier met z'n allen niet meer gezeten. Ik wou die gedachte meegeven aan allen die in al die besturen zitten en in al die commissies en die allerlei moeilijke regelingen moeten samenstellen omdat de jeugd tegenwoordig dat nu eenmaal vraagt. Omdat die prijzen zo belangrijk zijn en eigenlijk zou dat bij de gilde niet moeten. Maar toen ik in 1954 plotseling in het bestuur kwam en ook in het bestuur van de kring en via de kring in de federatie, toen heb ik ook niets anders gedaan dan over regelingen en over reglementen vergaderen, totdat ik in andere organisaties zoveel mee moest gaan vergaderen dat ik het bij de federatie niet meer kon en daarom zullen velen van U mij als bestuurder van de kring en van de federatie niet meer kennen, nou en de federatie is al lang geleden.

Hou in de gaten dat de gilden van oorsprong zo eenvoudige organisaties van opzet zijn en je kunt zoveel regelingen en zoveel reglementen maken als je wilt, maar eigenlijk moet er op een gildefeest ook een prijsje zijn dat toegekend wordt door de hoofdmans van het organiserend gilde in samenspraak met de voorzitter van de kring, voor dat gilde, dat in al zijn eenvoud mee durft te doen met al die andere gilden die zo groot zijn uitgegroeid en zo gestructureerd zijn en in allerlei wedstrijdonderdelen mee kunnen doen.

Ook die gilden die nooit iets kunnen behalen via al die reglementeringen, die moeten toch eens een keer aan bod kunnen komen. Bekijk dan eens hoe een klein gilde dat weer pas ontstaan is of dat weer opnieuw opgeleefd is, hoe dat zijn best doet om weer mee te gaan. Want het is van waarde dat zo'n gilde ook blijft bestaan en dat het ook een keer erkend wordt dat die mensen in dat dorp of uit dat deel van die stad zich weer inspannen om zo'n gilde in stand te houden.

Ik denk dat we dan ook werken in de geest van mensen als Van de Mortel en Schroeders en Van Rijkevorsel en al diegenen waar ik vijfendertig jaar geleden mee in de federatie vergaderde. Dat wou ik U toch even zeggen.

Dank U wel voor de onderscheiding en ik hoop dat we een verdere gezellige dag zullen hebben en ik denk dat degene die zodadelijk over de patroonheiligen gaat spreken op die geest van eenvoud ook bij die zal wijzen. Ik dank U wel.

De lezing over patroonheiligen werd gegeven door Drs. J. P. van Reijen, wetenschappelijk medewerker van het kunsthistorisch instituut aan de universiteit van Nijmegen.

Aan de hand van dia's gaf hij een bloemlezing van afbeeldingen van patroonheiligen door de eeuwen.

Fragmenten uit zijn betoog:

"Dit is een "Allerheiligenbild" van Alfred Dürer uit 1511 te Wenen met afbeelding van vele heiligen. Deze titel dekt de lading niet, slechts een klein deel van de heiligen is afgebeeld, want in die tijd kende de katholieke kerk het onthutsende aantal van 25000 verschillende heiligen. En evenmin als de kunstenaars dit aantal konden uitbeelden, evenmin kan ik het en daarom heb ik een selectie moeten maken. Ik heb gekeken naar de patroonheiligen van de Brabantse gilden en daarbij vielen me twee dingen op: enerzijds dat er bij 200 gilden zijn maar dat het aantal patroonheiligen veel kleiner is, want uiteindelijk zijn er vele gilden die dezelfde patroonheiligen hebben.

Anderzijds viel het op dat we in de middeleeuwen populaire heiligen van heel ver hebben moeten halen. Een groot deel van hen is geboren of in Zuid-Europa of in Noord-Afrika of in Klein-Azië.

Heiligenlevens zijn in de middeleeuwen beschreven in het befaamde 13e-eeuwse "Legenda Aurea" van Jacopo de Voragine, bisschop van Genua.

Op wetenschappelijke basis gestoeld worden de verhalen toch ietwat opgesmukt; ook de chronologie laat hier wel eens te wensen over.

De kerkelijke kalender in de late middeleeuwen geeft aan dat elke dag een heiligendag is, zodat men zich af kan vragen of men toen niet meer vrije dagen had dan nu.

De heiligen zijn grofweg onder te verdelen in de categorieën:

- de martelaren, de wortels van de heiligenverering in de late middeleeuwen.
- de confessores, de geloofbelijders, introvert de kluizenaars (Antonius Abt) en de teruggetrokken kloosterorden, extrovert de monnik (St. Servaas, St. Willibrordus) die zijn geloof verbreiden door ondermeer orden hiervoor te stichten.
- de vrouwelijke heiligen die als aparte categorie wordt aangeduid, hoewel daar eigenlijk geen enkele reden toe is, of het zou moeten zijn de houding van de kerk tenopzichte van de vrouw in die tijd.

Hoe komt die verering van heiligen als Laurentius, Joris, Sebastiaan, Antonius-Abt, Catharina, Barbara, heiligen uit zuidelijk Europa, Noord-Afrika en Klein Azië nu in deze streek terecht?

De band tussen martelaar, de relieken en het altaar uit de vroeg christelijke tijden blijft bestaan. Als in de noordelijke barbaarse streken vanaf de vroege middeleeuwen vele kerken en kloosters worden gesticht leidt dit alleen maar tot vergroting van het aantal relieken. Elk altaar moet namelijk volgens kerkelijk voorschrift een reliek bevatten. De relieken moesten worden verdeeld en werden al heel gauw uit de Romeinse catacomben naar het noorden gebracht. Een tweede golf van die reliekentranslaties vindt plaats in de twaalfde eeuw als een heleboel relieken uit het oosten, in het Heilige Land en in Constantinopel, door de kruisvaarders worden meegebracht.

Met die relieken werd enorm gesjoemeld; ze gingen voor hoge bedragen van de hand hetgeen bedrog en vervalsing in de hand werkte. Ook werden uit een soort vrome ijver vele relieken gestolen; zo werd in 1204 heel Constantinopel geplunderd.

Hoe dan ook, de vele relieken die naar het noorden en westen van Europa worden gebracht leiden tot een verering van die heiligen hier. En dat is die

verering die veel van uw gilden in de late middeleeuwen hebben opgepakt.

Het zijn diezelfde relieken die uiteindelijk weer zorgen voor het ontstaan van de heiligenbeelden. In het begin van onze jaartelling was het verboden om heiligenbeelden te maken uit vrees voor beeldenverering. De relieken werden bewaard in reliekhouder met stukje ellepijp van St. Joris in de vorm een sprekende reliekhouder die door de vorm aangeeft wat voor reliek erin bewaard wordt (reliikhouder met stukke ellepijp van St. Joris in de vorm van een arm, in Staatsmuseum te Berlijn).

Deze sprekende reliekhouders worden steeds meer uitgebouwd tot tenslotte heiligenbeelden.

U als gilden hebt een schat aan kunstwerken waar ik jaloers op ben. Als ik niet op een universiteit zou werken maar bij een museum, dan zou ik die graag in mijn vitrines willen hebben.

Wellicht ten overvloede zou ik eraan willen herinneren dat u met z'n allen een museum beheert van gebruiksvoorwerpen. Het feit dat die voorwerpen gebruikt worden doet niets af aan de museale waarde ervan. Nogmaals, mag ik U bidden dat u zich er rekenschap van geeft, dat u wel degelijk allerlei zaken in huis hebt met een zeer grote kunstwaarde.

Tot slot, U bent op uw manier misschien dan wel een museum, maar dat betekent niet dat u zich alleen met oude kunst zou moeten bezighouden en dat u zich alleen met oude kunst zou moeten omringen. Een gilde in de vijftiende eeuw zou er niet over gepeinsd hebben om een kunstwerk uit de veertiende eeuw aan te schaffen. Een gilde is

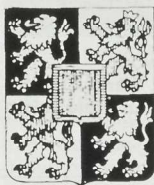
nog altijd een instituut dat met beide benen in de moderne maatschappij staat. Mochten er dus nieuwe gildezaken aangeschaft moeten worden, denk daar dan nog eens aan en doe zoals de gilden voor u een beroep op een eigentijdse kunstenaar."

Een zaal vol hoofdlieden en belangstellenden.

Voorzitter: Op fantastische wijze hebt u het verzoek wat tot U gericht is waargemaakt. U hebt een goede selectie gemaakt uit het veld, en naar voren gebracht wat voor ons gilden belangrijk is.

Met muziek over heiligen, soms wat ondeugend, wederom ten gehore gebracht door "Ut Musiek" uit Bergeijk werd de zitting beëindigd. Vermoed doch voldaan begaven de gildebroeders en gildezusters zich naar de hal voor een drankje.

Nieuws uit Het Kwartier van Oirschot

Kringonderscheidingen:

Aan onderstaande gildebroeders werd de Kringonderscheiding uitgereikt in verband met hun 40-jarig lidmaatschap bij het Gilde:

Gilde Sint Sebastiaan en Barbara Moergestel:
Fr. van de Sande en J. A. v. Elderen Jz.

Gilde Sint Sebastiaan Oirschot:
C. L. Smetsers en J. W. J. Smetsers.

Gilde Sint Joris Oostelbeers:
J. Neggens, C. van Ham, W. van Heerbeek,
P. Deenen, C. van Veghel, H. Deenen, H. Deenen,
Alf. zn., J. van de Berk, J. van Spreeuwel en
P. van Ham.

Oorkonden:

Gilde Sint Lambertus Vessem:
P. de Rooij wegens 50-jarig lidmaatschap.
Gilde Sint Joris Goirle:
Frans v.d. Hout wegens 60-jarig lidmaatschap.
Aan alle gildebroeders onze hartelijke gelukwensen.

Nieuwe koningen:

Bij onderstaande Gilden heeft opnieuw het Koning-schieten plaats gehad en hier volgen de namen van de nieuwe Koningen:
Gilde Sint Dionysius Tilburg: Jan van Gelooven.

Gilde Sint Ambrosius Lage Mierde: A. v.d. Wouw voor 2e maal.

Gilde Sint Sebastiaan Lage Mierde: P. van Gerven.
Gilde Onze Lieve Vrouwe Broederschap Oirschot:
L. Schellekens.

Gilde Sint Sebastiaan Oirschot: J. van Zelst.

Adreswijziging:

Gilde Sint Dionysius Tilburg:
Nieuwe deken-schrijver: de heer M. van Lent,
Karpatenlaan 19, 5022 GK Tilburg
Tel. no. 013 - 426.102

Gilde Sint Lambertus Vessem

Gouden jubilaris.

Tijdens de teerdag van het Gilde op 14 september 1990 werd de gildebroeder Piet de Rooij gehuldigd met zijn gouden lidmaatschap.

Namens het Kringbestuur werd door de Kringvoorzitter de heer J. Mes een oorkonde uitgereikt. De Kringonderscheiding was reeds eerder aan deze verdienstelijke gildebroeder uitgereikt.

Door de hoofdman Piet van Aaken werd de jubilaris

namens Gilde Sint Lambertus een zilveren-herinneringsschild opgespeld. Hierna volgde nog een gezellig samenzijn.

Burgemeester H. Jonker bood de jubilaris een plaquette aan met het wapen van de Gemeente Vessem.

Gilde Sint Joris Hooge Mierde

Onder redelijke weersomstandigheden vierde ons Gilde op 19 augustus 1990 haar 360-jarig bestaan met een vrij Gildefeest. Twee en veertig gilden namen aan het festijn deel. Mede door de grote inzet van vele gildebroeders en -zusters, o.a. ook van het Gilde Sint Joris te Reusel, en de voortreffelijke samenwerking met het Kringbestuur en de Technische Commissies kan het feest zowel organisatorisch, sportief en financieel als goed verlopen worden beschouwd.

In dit jaar werd door ons Gilde tevens een nieuw moedervandiel en een standaard aangeschaft. In de H. Mis waarmede het gildefeest werd begonnen werd door de Ere-deken van het gilde Pastoor de Kinderen het vandiel en de standaard gewijd. In overleg met de tentoonstellingscommissie werd het vandiel en de standaard ontworpen en vervaardigd door de zusters te Berkel-Enschot.

Kolveniersgilde "Sint Dionysius" Tilburg

Nadat het Kolveniersgilde **Sint Dionysius** op zondag 26 augustus 1990 de openbare viering van zijn 325-jarig bestaan had afgesloten met het Koningschieten, hebben de gildebroeders uit Tilburg op zondag 7 oktober, als onderdeel van een uitstapje naar Parijs, een eucharistieviering gehouden in de Basiliek Saint Denis in de gelijknamige voorstad van Parijs. Op passende wijze is eer betuigd aan de patroonheilige van het gilde en van de stad Tilburg.

Belangrijk onderdeel van de viering van het 325-jarig bestaan was het gildefeest "Samen Delen", een feest dat op zondag 6 mei gehouden werd. De gezamenlijke gilden uit de Kring Kwartier van Oirschot en daarbuiten hielden deze gildemanifestatie ten bate

van enkele charitatieve instellingen.

Dinsdag 9 oktober werd in een openbare bijeenkomst bij Bet Koolen aan de Broekhovenseweg in Tilburg het resultaat van dit gildefeest bekend gemaakt.

In totaal kon ruim f 11.000,- overgedragen worden aan de verschillende organisaties. De gelden zijn als volgt verdeeld. Landbouwproject van M. Versantvoort (Msc) op de Philipijnen ten behoeve van de aanschaf van een vrachtwagen: een bedrag van f 4.800,-. Oudervereniging van het Zorgkind voor diverse projecten afdeling Tilburg f 880,-, afdeling Oirschot f 800,-, afdeling Kempen f 720,-, afdeling Oisterwijk f 320,- afdeling Veldhoven f 280,-.

Restauratie van de Mariakerk aan de Schans in Tilburg: een bedrag van f 1.800,- en Ridders van het Heilig Graf ten behoeve van scholingsprojecten: f 1.200,-.

Het gilde Sint Dionysius poseert voor de Kathedraal van Saint Denis, Parijs. In het midden de Ambassadeur voor Culturele zaken in Frankrijk.

Gilde Sint Joris Oirschot

Zilver en Goud voor Hendrik v.d. Hamsvoort

Op 4 oktober 1990 vierde Hendrik v.d. Hamsvoort, gildebroeder van Sint Joris Oirschot, zijn 40-jarig dienstjubiläum bij de CAV de Dommel/Oirschot.

In een zeer druk bezochte receptie werden hij, zijn vrouw en familie uitbundig in de bloemetjes gezet. Uit handen van loco-burgemeester van Oosterhout ontving hij de versierselen in zilver behorende bij de Orde van Oranje Nassau.

Daarnaast werd hem de hoogste onderscheiding binnen de CHV opgespeld. Naast de functie als administrateur bij de CAV bekleedde hij talloze functies binnen het Gildewezen.

Ook deze verdiensten bleven niet onvermeld. Sinds 1951 is Hendrik v.d. Hamsvoort lid van het Sint-Jorisgilde en vanaf 1954 tot heden afwisselend schrijver en schatbewaarder van dat Gilde en als zodanig ook lid van de overheid.

Van 1966 tot heden is hij voorzitter van de schietcommissie kruisboog op wip en bestuurslid van de Kleine Bond of Verbroedering. De functie van wedstrijdlerder bij kruisboogwedstrijden in Oirschot vervult hij al sinds 1965.

In zijn loopbaan is hij diverse malen betrokken

geweest bij de organisatie van Gildefeesten. In dit verband mogen het Gildefeest in 1976 en het Landjuweel in 1980 niet onvermeld blijven. Sinds 1976 zit hij de vergaderingen van de gezamenlijke Oirschotse Gilden voor. Al in 1981 ontving hij het Kringonderscheidingsteken. Zonder overdrijven mag gesteld worden dat hij een gewaardeerd gildebroeder in Oirschot, maar ook ver daarbuiten is.

Gilde Sint Sebastiaan, Oirschot

Schoon is de kermisdinsdag voor de guld verlopen. Voor de ene Gildebroeder natuurlijk mooier dan voor de andere, want er waren er ook een paar teleurgesteld. Dat kan niet anders in een race om het Koningschap; zelfs het Keizerschap was in het geding. Maar enige teleurstelling behoort sportief gedragen te worden. Als alles eerlijk verloopt, en dat was het geval, dan moet men pijnlijke zaken vlug zien te vergeten. Hoofdzak is: vriendschappelijk met elkaar omgaan. En dat gebeurde. Je kunt aan gildebroeders merken, dat zij die vrienden hebben, rijk zijn, ook zonder te zegeprelen. Waar heb ik het toch over? Juist, over het Koningschieten van Gilde Sint Sebastiaan op 2 oktober. Jan van Zelst ontroonde de oude koning Pierre Louwers, die zich wel goed verdedigde. Jan van Zelst echter zegevierde als Koning en daarmee bleef het Keizerschap bij Kees van Reijen, die hem wel enige tijd neep. Dit feestelijk gebeuren als hoofdschotel - en ook de dag zelf - werd verder volgens traditie afgewerkt. Voorafgaande aan het tweejaarlijks Koningschieten werden er drie 40-jarige leden gehuldigd: Kees Smetsers sr., Johan Smetsers en Hein Louwers. Afgewaardigden van het Kringbestuur spelden het onderscheidingsteken op en de Hoofdman sprak hen toe en overhandigde ieder een prachtige glazen bierpul met zilver afgewerkt. Ook een toespraakje tot Mevr. Steger, die Willy Kuypers het Eduard Stegerschild kwam omhangen, omdat hij de beste zomerschutter was. Verder vond er een plechtigheid plaats, welke bij velen aangename herinneringen oproep aan onze vorige Hoofdman H. van Zelst en eveneens aan diens vrouw Jo van Zelst-van Dommelen. Oudste zoon Ad kwam namens de familie een schitterende zilveren Dekenstaf aanbieden. Werkelijk een kostbaar attribuut. Het is een hardhouten staf met daarop twee staande ineengewerkte Jeruzalem-kruizen, welke op zich uitgehouden zijn uit matzilveren platen. Uiteraard prijkt de naam van de schenkers op het geheel, zij het bescheiden. Fijn dat mevrouw van

Zelst, daags voor haar overlijden, het kostelijk stuk heeft kunnen bewonderen. Grote dank betuigde de Hoofdman aan de familie van Zelst en sprak de overtuiging uit, dat - trouwens ook zonder dit geschenk - bij Gilde Sint Sebastiaan nog een reeks van jaren Hoofdman van Zelst en zijn eega blijven voortleven. Hij wordt veel vernoemd en dat zal vooralsnog zeker zo blijven. Dit alles vond plaats - ik vergat het te zeggen - in onze schitterende gildetuin aan de Bochten. Zonovergoten en met pure natuur omzoomd. Veel gildebroeders en -zusters, alsmede belangstellenden, waren aanwezig en zij allen konden meegezien en constateren: Gilde Sint Sebastiaan; tóch aardig.

Theo van de Loo, Hoofdman

Gilde St. Sebastiaan Oisterwijk

In het weekend van 26 augustus vonden in Oisterwijk op diverse lokaties activiteiten plaats in bourgondische sfeer; georganiseerd door de plaatselijke VVV.

Hoogtepunt van het "Bourgondisch Weekend" was een vijf uur durende demonstratie van het Gilde, op zondagmiddag, op het gazon in het centrum van Oisterwijk.

De gehele middag zijn demonstraties handboogschieten gegeven op liggende en staande wip. Daarnaast presenteerden de vendeliers zich met het klassiek en acrobatiek vendelzwaaien.

Aan het toegestroomde publiek werd een uitleg gegeven van het gildewezen en in het bijzonder het vendelzwaaien. Vooral de uitleg tijdens het klassieke vendelgebed werd zeer op prijs gesteld. De bezoekers ontvingen een stencil met informatie over de gilden in het algemeen en over St. Sebastiaan Oisterwijk.

Het was de eerste keer dat dit evenement in Oisterwijk werd georganiseerd. In 1991 krijgt het zeker een vervolg, mogelijk dan ook met een tentoonstelling. Tevens zullen dan nog enige andere (handboog)gilden uitgenodigd worden.

- 30 september is met een onderlinge wedstrijd het schietseizoen weer afgesloten. De seizoenwinnaars:

Heren klasse A: J. Scholtze; kl. B.: P. v. Roessel; kl. C.: Piet de Bakker; Dames: Mw. Massuger-v. Ierland; Jeugd: Pascal van Tuyl.

Bourgondisch weekend 26-8-1990 Oisterwijk.

Gilde St. Sebastiaan en Barbara Moergestel

Woensdag 26 september 1990 had het gilde een tweetal 40-jarige jubilarissen, te weten: Frans v.d. Sande Sr. en Jan van Elderen Jzn. De Kringonderscheidingen werden uitgereikt door de voorzitter van het Kwartier van Oirschot Jan Mes. Frans v.d. Sande heeft ook twee zonen en een kleinzoon in het Gilde, terwijl Jan van Elderen Jzn, de zoon van de bekende Keizer Jan van Elderen, zijn jongste zoon als schrijver/vendelier kan terug vinden in het Gilde.

De Hoofdman vertelde dat het toch een goede zaak is dat uit twee gefuseerde Gilden twee jubilarissen kunnen komen. Een echt voorbeeld van Broederschap. Nadat ook de gildezusters in de bloemen waren gezet, hebben de gildebroeders op traditionele wijze de avond doorgebracht. Met gerstenat.

links: J. van Elderen, rechts: F. v.d. Sande

In Memoriam

Gilde Sint Joris Tilburg

Op 11 mei namen wij met verslagenheid kennis van het overlijden van onze Gildebroeder **Carel Smits**, in de leeftijd van 53 jaar. We wisten, dat Carel een ongelijke strijd met zijn ziekte voerde en dat we hem zouden moeten afstaan. Een half jaar heeft zijn strijd geduurd. Net op het moment, dat hij het onderkomen voor zijn grootste hobby, zijn beesten, keurig voor elkaar had werd hij ziek. Hij heeft samen met zijn vrouw Ans, niet meer van hun fijne buitenverblijfje mogen genieten.

Carl was een trouwe gildebroeder, die fier zijn vaandel droeg. Iedereen had graag met hem te doen: hij kon lachen en laten lachen. Wij danken hem voor al het goede wat hij voor ons gilde en speciaal voor de organisatiecommissie heeft gedaan.

Carel was 16 jaar lid van ons gilde.

Hij werd met gilde-eer en onder grote belangstelling ten grave gedragen op 16 mei.

Op 15 mei overleed onze ere-hoofdman **Jan Vermelis**.

Hij was 55 jaar lid van ons Gide, waarvan 40 jaar hoofdman. We hebben hem als een ware gildebroeder leren kennen. Hij was een oprecht en integer

mens, voorzichtig, zuinig en behoedzaam in alle opzichten.

De traditie van het gilde moest in hoge ere worden gehouden en mocht niet afglijden naar een soort folkloristisch gebeuren, waar het uiterlijk handelen niet meer gedragen wordt, door een overtuigende persoonlijke beleving.

Hij was bereid tot luisteren en in staat de overheid en overige gilde-autoriteiten een deskundige inbreng te geven.

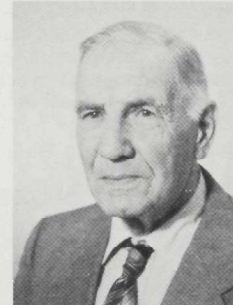
Men deed niet gauw tevergeefs een beroep op hem, ook niet op materieel gebied. Zijn schenkingen in de vorm van zilveren attributen voor het gilde zijn een voorbeeld daarvan.

Dankzij zijn capaciteiten bleef hij een eenvoudige gildebroeder die met alle gildebroeders goed over weg kon.

Wij nemen afscheid van een gildebroeder, die veel voor ons gilde heeft gedaan en betekend.

C. Smits

J. Vermelis

Gilde van O. L. Vrouw West- en Middelbeers

Onze gildebroeder **Wim Dieker** is op 20 mei 1990 na een ziekbed van een aantal maanden van ons heengegaan.

Op 14 april 1986 trad Wim samen met zijn vrouw Cor toe tot het Gilde. Wim was graag bij het Gilde en liet dan ook geen gelegenheid voorbij gaan. Jammer dat wij zo kort van zijn fijn gezelschap konden genieten. Op 23 mei hebben wij Wim met gilde-eer naar zijn laatste rustplaats gebracht. Wim, we zullen je blijven herinneren als een fijne gildebroeder.

W. Dieker

J. Verhoeven

Gilde Sint Joris Hoogeloon

Op 6 augustus 1990 overleed op 70-jarige leeftijd gildebroeder **Jan Verhoeven**. Jan was 20 jaar lid van Gilde Sint Joris, waarvan twee jaar Koning (1983 - 1985) en was gedurende vier jaren deken. Onder grote belangstelling hebben wij hem op 10 augustus naar zijn laatste rustplaats gebracht.

Gilde Sint Sebastiaan Westelbeers

Op 12 september 1990 overleed onze Keizer **Janus Smolders**.

Janus was zeer actief lid van ons Gilde gedurende 51 jaar. Hij schoot voor de eerste keer het Koning-schap in 1959, daarna voor de tweede keer in 1965 en voor de derde keer in 1971, dus daardoor werd hij de Keizer van het Gilde en is dit gebleven tot zijn dood. Voor zijn vele verdiensten kreeg hij de Kringonderscheiding en de Oorkonde voor 50 jaar gildebrouder.

Op 15 september is Janus onder grote belangstelling en met gilde-eer naar zijn laatste rustplaats gedragen.

Janus bedankt voor alles.

Gilde Sint Joris Middelbeers

Op 26 oktober 1990 overleed zeer plotseling Gildebrouder **Frans Huibers**.

Frans was 27 jaar lid van ons gilde en ook een echt hard werkend lid; altijd was hij present en geen werk was hem teveel, hij stond altijd klaar om te

Janus Smolders

Frans Huibers

helpen als er activiteiten waren. Het Gilde heeft hem onder grote belangstelling op 30 oktober met gilde-eer begraven.

Mogen zij allen rusten in vrede!

Nieuws uit Kempenland

Sint-Jansgilde Soerendonk

Tijdens de hoofdlieëndag in het provinciehuis te Den Bosch op 6 oktober ontving gildepionier Leo van Exel de hoogste federatieonderscheiding. Zijn dankwoord richtte zich op de eenvoud in het gilde; hiervoor zijn verwezen naar de verslaggeving van de hoofdlieëndag.

Leo van Exel Sint-Jansgilde Soerendonk Soerendonk

Dankwoord Leo v. Exel

Het jaar 1990 stond voor mij in het teken van afscheid nemen als kapitein van het Sint-Jansgilde, Soerendonk en als raadsheer van Kring Kempenland.

Een afscheid na 35 jaar activiteiten in allerlei functies gaat onvermijdelijk gepaard met huldigen.

Terugblikkend kan ik zeggen dat het toch goed doet

te merken dat het vele verzette werk in brede kring gewaardeerd wordt. De ondervonden belangstelling tijdens de drukke receptie met huldiging in ons gildehuis aan de vooravond van Sint Jan was voor mij en mijn gezin overweldigend. Verrassend was de onverwachte huldiging op de hoofdlieëndag in Den Bosch.

Gaarne wil ik alle bestuurders van gilden, kring en federatie en alle individuele gildebrouwers op deze wijze mijn hartelijke dank betuigen. Ik hoop U nog vaak te mogen ontmoeten.

Soerendonk, november 1990.

L. van Exel.

Nieuwe Koningen in het kort

C. van der Velde, Sint-Catharinagilde Eindhoven-Stad

H. van Kessel, Sint-Catharinagilde Strijp

L. van der Slangen, Sint-Jorisgilde Gestel

Sint-Catharinagilde Tongelre

Op kermismaandag 26 juli 1965 schoot Cor van de Bilt zich tot keizer van het gilde; het zilveren keizerschap werd gevierd op 18 augustus 1990.

Cor en zijn keizerin-vrouw Erna werden op die dag door het gilde aan huis opgehaald en naar de Martinuskerk begeleid voor de keizersmis.

In de middag vond op het schietterrein "Catharina-

hof" de huldiging plaats, waarbij distriktsraadsheer Eef Reker als vertegenwoordiger van het kringbestuur Cor onderscheidde met het Gouden Schild van Kring Kempenland.

Na de druk bezochte receptie volgde een "kermis-schietwedstrijd" op de puist voor jong en oud waarvoor ook bij vele gasten grote belangstelling was.

Cor en Erna worden aan de huisdeur afgehaald door de Regerend Deken Hygien Hulshof en schutter Paul Kemper.

Sint-Jorisgilde Vlokhoven Woensel Eindhoven

Op zondag 23 september hield het Gilde zijn driejaarlijkse Koningschieten, onder belangstelling van delegaties van Kringbestuur en naburige Gilden.

De dag werd zoals gebruikelijk geopend met een plechtige Gildemis, gecelebreerd door Ere-Deken van ons Gilde Pastor W. Kalb in de O.L.V. van Lourdeskerk te Vlokhoven, waarin de overleden leden werden herdacht en voor het welzijn van het Gilde en de Leden werd gebeden.

Na de Gildemis werd de Eed van Trouw hernieuwd aan het Kerkelijk gezag, gevolgd door een vendelhulde.

Op het Schietterrein van het Sint-Catharinagilde Strijp aan de Sliffertsestraat, hadden de Gildezusters gezorgd voor koffie en belegde broodjes, die alle eer werd aangedaan.

Vervolgens kon het eigenlijke Koningschieten een aanvang nemen. Daartoe werd allereerst een fraai beschilderde Koningsvogel op de boom geplaatst en kon de boom omstreeks half twee worden gevrijd.

De aftredende koning Johan van Ham, verzwaardde het koningszilver met een mooi schild vervaardigd door Nol Coopmans, afbeelding "draak met zwaard voor drie schutsbomen".

Nadat de Pastor een ereschot op de vogel had gelost opende de oud-koning het schieten om het nieuwe koningschap.

Het duurde 189 schoten voordat de vogel het

begaf: het was onze tamboer Patrick Sars die zich tot koning schoot.

De nieuwe koning werd door het Gilde plechtig geïnstalleerd.

De vendeliers brachten hem tenslotte een vendelhulde.

F. J. N. Marinus

Patrick Sars, schrijdend over het vaandel; naast het vaandel de nieuwe koning Liesbeth Rulof.

Gilde van Sint Agatha uit Heeze

Kermismaandag 13 augustus was een uitermate drukke dag voor het Gilde van Sint Agatha uit Heeze. In de morgen werd de laatste eer bewezen bij de begrafenis van emeritus-pastoor Th. Versteegde van de Sint-Jansparochie. Hij was reeds enige tijd ongeneeslijk ziek en donderdag voor kermis is hij in de Heer ontslapen.

De gebruikelijke kermismaandag-activiteiten namen daarom eerst in de vroege middag een aanvang, te beginnen met het 3-jaarlijks koningschieten. Twaalf gildebreders hadden zich aangemeld en er werd duchtig geschoten. De gelukkige, want zo mag je dat bij een dusdanige grote concurrentie toch wel zeggen, werd Henk Heesakkers. Na 68 keer (in totaliteit) aanleggen, schoot hij de overigens nog vrij omvangrijke restanten van de koningsvogel aan flarden en bleef niets meer op de piek van de schutboom achter.

De kapitein hing hem hierna de koningsmantel om waarna hij uitgebreid werd geféteerd door gildebreders en vele belangstellenden.

Henk is 52 jaar en heeft een tuindersbedrijf aan de Rul 31. Hij is 4 jaar actief lid van het gilde. Hij heeft een zoon die vendelier is en een andere zoon is tamboer, beiden bij Sint Agatha, alzo een echte gildefamilie.

Na het nuttigen van de gezamenlijke koffiemaaltijd was er in de middag nog meer blijdschap. Dat was toen na de vendelhulde in de gemeentehuis tuin Burgemeester Bosman bekend maakte dat het Hare Majesteit de Koningin had behaagd oud-kapitein L. Schilders te onderscheiden met de ere-medaille in zilver verbonden aan de orde van Oranje Nassau. Te

midden van zijn heimelijk opgetrommelde familie genoot de decorandus zichtbaar van deze onderscheiding. Een uitermate fijn gebeuren in een geweldige gilde-ambiance.

De klok ging reeds naar "achten" toe, toen alle "kermismaandagplichtplegingen" waren volbracht en uiteindelijk het huis van de nieuwe koning kon worden aangedaan. Daar was het goed toeven en het koningsbier liet zich na zo'n lange en vermoeiende dag voortreffelijk smaken. Het begon al aardig donker te worden toen de gildebroeders afscheid namen van de nieuwe koning en zijn (prima gast-) vrouw.

Zaterdag 29 september was ook een zeer remarkable dag.

Toen vertrok rond 10.00 uur uit Heeze een bus met Agatha-gildebroeders en hun vrouwen/vriendinnen (aangevuld met enige goede vrienden en kennissen) naar Den Bosch om daar in de basiliek van Sint Jan de Diaken-wijding van gildebroeder Deken-schrijver Karel Bennenbroek (met nog zeven anderen) door Bisschop Mgr. J. ter Schure bij te wonen. Een indrukwekkend gebeuren waarvan een volle basiliek getuige is geweest. Na afloop van de dienst werd Diaken Karel en zijn vrouw Ans, geflankeerd door (schoon-) ouders en door Mgr. Ter Schure op de Parade naast de Sint Jan een vendelholde gebracht door een op volle sterkte aanwezige Sint-Agathagilde. Een geste die bijzonder door de wijdeling gewaardeerd en die - vanwege het fraaie nazomerweer - door ettelijke honderden belangstellenden werd gadegeslagen. De vendeliers oogstten dan ook veel bijval. Diaken Karel, namens ons Gilde alle succes en moge Gods zegen op jouw werk rusten.

Op de terugreis naar Heeze maakte de bus nog een stop in de woonwijk "De Engelse Tuin" om daar ook nog een vendelholde te brengen bij gildebroeder Wim Verest. Deze was daags voordien door de Heezer burgemeester koninklijk onderscheiden met de ere-medaille in zilver. Wimke, zoals de echte Heezenaar hem kent is een ware verenigingsman, die voor velen klaar staat. Nu hij eind september met VUT-pensioen is gegaan, was er aanleiding hem eens goed in het zonnetje te zetten en dat is volop gebeurd.

De lezer zal gemerkt hebben dat Sint Agatha drukke dagen achter zich heeft. Wellicht wacht straks nog een hele grote klus. Als die ter hand wordt genomen, dan zullen de hemdsmouwen helemaal opgestroopt moeten worden. Over enige maanden wellicht daarover meer.

G. G. L. van de Paal,
Baas-Deken

Gilde Sint Martinus Luyksgestel

Op zondag 12 augustus werd bij het Sint-Martinusgilde om de titel van Koning van het gilde geschoten. Dit Koningschieten wordt om de 2 jaar gehouden.

Volgens traditie werd de vogel, zoals dat heet los geschoten door de Burgemeester en tevens gildeheer de Heer Dittner. Na 3 schoten was het de beurt aan de nog regerende Koning Piet Bax met 1 schot. Hierna volgden de 31 ingeschreven gildebroeders. Niet iedere gildebroeder wil of kan de tijd vrij maken om een goed Koning voor zijn Gilde te

zijn. Al naar gelang werd er dus zuiver gemikt geschoten.

Eerst werd de kop van de vogel eraf geschoten, waarna de vleugel, de staart en weer de vleugel volgde. Elk van deze onderdelen geeft recht op een prijs. Tenslotte viel de vogel bij het 135ste schot naar beneden. De schutter was de regerende Koning: Piet Bax. Hij mag de functie van Koning wederom uitoefenen voor de komende 2 jaar. Dit geheel tot grote voldoening van de overheid van het gilde, want zij hebben in het afgelopen jaar een goede Koning aan hem gehad.

Piet Bax is reeds gedurende 18 jaar lid van het Gilde, waarvan hij gedurende 12 jaar de functie van wapenmeester heeft uitgeoefend.

's Avonds werd de nieuwe Koning van zijn woonadres door alle gildebroeders opgehaald in een feestelijke mars door het dorp naar het plein voor de Sint-Martinuskerk gebracht, alwaar de plechtige installatie volgde.

Eerst waste de nieuwe Koning zijn handen in een zilveren schaal. Vervolgens werd hem het koningsvest omgehangen, waarna hij de Koningseed aflegde, terwijl hij met de rechterhand het gilde vaandel vasthield.

Er volgde een toespraak door de Hopman Cor in 't Veld, waarna de nieuwe Koning over het op de grond uitgelegde hoofdvaandel liep, een eer die alleen is toegestaan aan de Koning van het gilde, aan de Koning(in) van het land en aan de Priester met het Sacrament.

Na de installatie volgde een gezellig samenzijn met alle gildebroeders en -zusters. Hierbij biedt de nieuwe Koning ook weer volgens traditie een vat bier aan.

J. F. Mulder
deken-schrijver

Koning Sint-Martinusgilde Luyksgestel P. Bax met echtgenote

Sint-Caeciliagilde Veldhoven

Mariagrot in ere hersteld.

In 1935 werd te Veldhoven, waar nu de straat Heers is gesitueerd, door de K.J.V. een Mariagrot gebouwd, die helaas moest verdwijnen in verband met de ruilverkaveling in de vijftiger jaren. Na bijna 40 jaar het zonder deze devotieplaats te hebben

moeten stellen, heeft het Sint-Caeciliagilde het initiatief genomen om op vrijwel dezelfde plaats een nieuwe Mariagrot te realiseren. Dit eerherstel werd mogelijk, dankzij de medewerking van het gemeente bestuur en vele anderen.

Op zaterdag 8 september 1990 was het dan zover. 's-Morgens om tien uur trok ons gilde tezamen met diverse plaatselijke verenigingen naar de plaats in Heers waar de nieuwe Mariagrot is gebouwd.

Het Veldhovens Muziek Korps ging de lange stoet van toegewijden voorop. De leden van K.V.O., gekleed in wit en blauw, droegen het Mariabeeld in processie mee; de Beaurainggroep sloot de stoet.

Op het terrein waar de feestelijkheden zich afspeelden werd allereerst uit dankbaarheid een plechtige Eucharistieviering opgedragen door Pastor De Vries. Als inleiding op de preek wenste hij de Moeder Gods proficiat met haar verjaardag en tevens met de inzegening van de grot te harer ere.

Hij heette eenieder welkom op dit mooie feest en dankte het gilde voor dit eerherstel aan Maria.

De inzegening was een mooie sobere plechtigheid die eenieder aansprak. De wijkbewoners zijn ons zeer dankbaar voor dit bezinningsoord en hebben spontaan beloofd om een jaar lang een kaarsje te komen aansteken bij Maria.

Ook bij de openingsplechtigheden hebben ze van hun grote betrokkenheid blijk gegeven door te zorgen dat de stoelen en banken voor de H. Mis klaarstonden en erna de warme koffie. Beste buurtgenoten, hartelijk dank hiervoor.

Pastor De Vries feliciteerde de buurtbewoners met hun aanwinst, hieraan toevoegend: "Nu hebben jullie er een buurtgenoot bijgekregen, ga er dan ook dikwijls mee buurten". Met een op zijn verzoek luidkeels meegezongen "Lang zal Ze leven" werden de plechtigheden afgesloten.

Onze kapitein dankte eenieder voor hun spontane bijdragen aan de totstandkoming van de Mariagrot en aan de feestelijke inwijding: de vele verenigingen, zoals het Caeciliakoor dat de gezangen tijdens de H. Mis verzorgde, het Veldhovens Muziek Korps en de buurtgilden van Sint-Lambertus Meerveldhoven en van Sint-Joris Zeelst.

Hij stelde het op hoge prijs dat kringvoorzitter Henk Luiten en 2e kringsecretaris Johan van Olmen met hun aanwezigheid blijk gaven van hun belangstelling.

P. A. Dingen, wnd. secretaris

In Memoriam

Sint-Annagilde Nederwetten

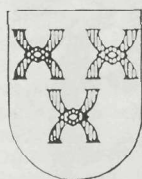
Op 2 oktober 1990 is onze gildebroeder **Martin Kop** op 56-jarige leeftijd.

Wij wisten dat Martin samen met zijn vrouw op vakantie was in Joegoslavië. Wij twijfelden toen ons het bericht bereikte en hoopten dat dit op een vergissing beruiste. Helaas was dit niet zo.

Vanaf zijn toetreding in 1983 tot ons gilde was Martin, indien de werkzaamheden in zijn restaurant het toelieten, graag in ons midden. Hij was altijd correct en spontaan en wij hadden Martin ook graag bij ons. Martin was een echte kameraad en wij willen hem dan ook danken voor de vriendschap die hij ons gegeven heeft.

Op 11 oktober 1990 hebben wij onder grote belangstelling Martin met gilde-eer begraven op het kerkhof van de H. Lambertus te Nederwetten. Wij wensen zijn vrouw Riet en de kinderen veel sterkte toe om dit onverwachte verlies te dragen.

Moge Martin rusten in vrede.

Nieuws uit Peelland

Federatief gewerschieten op de wip 1990

Op zondag 26 augustus vonden onder auspiciën van de schietcommissie kring Peelland op schietaccommodatie "t Wipke" te Beek en Donk de kampioenwedstrijden plaats - gewerschieten op de wip - van de Noord-Brabantse Federatie van Schuttersgilden.

Het Sint-Leonardusgilde en het Sint-Antoniusgilde uit Beek en Donk hadden er alles aan gedaan om het de 165 schutters en het talrijke publiek naar de zin te maken.

Op deze schitterende schietaccommodatie werd op deze zonovergoten zondag op een 10-tal bomen gestreden voor de onderdelen: individueel federatief kampioen, federatief korpskampioen, 4-tallen, personeel en vrije hand.

Door een goede organisatie konden alle onderdelen in een vlot tempo afgewerkt worden en om 19.00 uur kon de kringvoorzitter van Peelland, de heer Ferd van Thiel, de prijzen uitreiken.

Federatievoorzitter Van Bouwdijk Bastiaanse en de heren Setz en Van Laarhoven van de federatiecommissie waren zo onder de indruk van de wedstrijden en het aantal deelnemers (205 aanmeldingen), dat onze federatievoorzitter de schut-

ters kon mededelen dat ook in de toekomst de federatieschietwedstrijden georganiseerd zullen blijven worden, hetgeen een gejuich ontlokte bij de talrijke schutters van heinde en verre.

Dit is natuurlijk heel fijn voor de dames en heren schutters, maar het is tevens een compliment voor de gildebreeders en gildezusters van de beide Beek en Donkse gilden, die door de armen ineen te slaan bewezen hebben dat deze tak van het gildewezen niet tanende is.

Als voorzitter van het organisatie-comité wil ik langs deze weg de federatie, onze kringvoorzitter, de kringschietcommissie en alle medewerkers hartelijk dank zeggen voor hun spontane medewerking bij dit zonnige en sportieve festijn.

Noord-Brabants kampioenschap geweerschieten op de wip dd. 26 augustus 1990

Onderdeel: Korpschieten

1. Sint-Jacobusgilde uit Zeeland 12 punten

Onderdeel: Kampioen

1. J. van Bree uit Mierlo-Hout 21 punten

Onderdeel: Personeel

1. W. Donkers uit Lierop

Onderdeel: Vrije Hand

1. A. Croijmans uit Someren

Onderdeel: Viertallen

1. Gilde O.L.Vrouw met de 7 Weeën uit Lierop 16 punten

Prijzenschildje gevonden

Op het kringgildefeest van 3 juni 1990 te Lierop is een van de aanwezige gildebreeders een prijzenschildje verloren, wat is behaald op de kringdag van 23 mei 1982 bij het Sint-Antoniusgilde te Stiphout. Het gaat hier om een 5e prijs vendelen klasse C.

Het schildje is terug te bekomen bij G. v.d. Burgt, Gasthuisstraat 29E 5708 HH te Stiphout.

Gilde Sint Antonius Abt Mierlo-Hout in nieuw uniform

Op zaterdag 26 mei was het dan eindelijk zover. De reeds lang aangekondigde nieuwe uniformen werden voor het eerst aan de Mierlo-Houtse bevolking getoond.

En wat voor uniformen. Tijdens het ontwerp heeft men zich duidelijk laten inspireren door de middeleeuwse musketiers. (zie foto). Als eerste gilde in kring Peelland, en misschien ook wel daarbuiten, dragen alle gildebreeders stoere kaplaarzen. Een jas met gepofte mouwen, een blouse met witte kraag, en een grote hoed met 2 veren geven het geheel een prachtig aanzien.

Wij danken iedereen die hieraan meegewerkt heeft, in welke vorm dan ook.

Natuurlijk werd er een receptie gehouden om de trotse gildebreeders te feliciteren met hun nieuwe uniformen. Tevens werden Jo van de Ven en Jan van Bree gefeliciteerd met hun 25-jarig lidmaatschap.

Jo en Jan zijn allebei sinds 1965 lid van het gilde. Jan vervulde in de loop der jaren diverse functies. Zo is hij tamboer en schutter, was patroonheilige en deken-schrijver. Jo is niet minder actief geweest.

Hij vervult nog steeds de functie van Hoofdman, is voorzitter van de schietcommissie van kring Peelland, bestuurslid van kring Peelland en schutter. Jo is de organisator van onze nieuwe uniformen. Beide jubilarissen hebben in 1988 op voortreffelijke wijze een Kringgildefeest georganiseerd.

Dit alles was voor het gilde voldoende reden om beiden een mooie herinneringsspel te laten opspelden door de beschermheer Dr. J. Zwart. Wij hopen dat beide jubilarissen nog vele jaren in ons midden mogen blijven.

Martin v.d. Hurk (deken-schrijver)

Jan Vermeulen (Keizer)

St. Antonius Abt Mierlo-Hout

Gilde St. Antonius Abt Lierop

Gildebreeders krijgen gemeentelijke onderscheiding

Tijdens het kringgildefeest van gilde St. Antonius Abt Lierop, dit in verband met het 370-jarig bestaan en de ingebruikname van de nieuwe uniformen, zijn een aantal onderscheidingen uitgereikt, waarvan drie gemeentelijke. De gemeentelijke onderscheidingen werden uitgereikt door de burgemeester Roels van de gemeente Someren, aan Hoofdman Mies Sijbers, Deken-schatbewaarder Frits Aarts en Vaandrig Harrie Verberne (Boerenkamplaan). De gemeentelijke onderscheiding, een tinnen bord met inscriptie, werd verleend voor hun vele verdiensten voor de gemeenschap Lierop, maar speciaal voor "hun" gilde, de Gruun Schut. Ook de overheid zelf had nog een vijftal jubilarissen te huldigen, nl. drie vijftigjarige en twee vijftigjarige jubilarissen. De vijftigjarige jubilarissen waren Driek van de Ven (Gzn.), Driek van de Ven (Bzn.) en Sjaak van Horik en de vijftigjarige waren de gebroeders Piet en Willie Berkers.

Verder had de overheid nog een zevental oorkondes te verdelen aan gildebreeders die eenenvijftig jaar of meer lid waren, het waren Godefridus van den Boogaard, Gradje Berkers, Frans van Eijk, Frans Bekx, Johan van den Boogaard, Dries Van Eijk en Frits van de Ven.

Hierna had kringvoorzitter, de heer Van Thiel, voor de gouden jubilarissen nog een verrassing. Het drietal kreeg een kringonderscheiding met een daarbij behorende oorkonde.

Sint-Servatiusgilde Lieshout

Nieuwe Koning en Gildeheer bij het Sint-Servatiusgilde.

Op maandag 3 september j.l. hield het Gilde weer zijn jaarlijks koningschieten. 's-Morgens werd het Gilde ontvangen op het Gemeentehuis waar tijdens het drinken van de afscheidswijn op de oud-koning onze nieuwe Gildeheer Pastor Piet Srijbosch werd geïnstalleerd. Toen hij in september 1972 werd benoemd tot pastoor van de Hertog Jan Parochie te Duizel, werd hij tevens benoemd tot deken van het Gilde St. Jan Baptist. Op 9 september 1983 werd hij onderscheiden met een ere-medaille van het Gilde voor speciale verdiensten. Bij zijn afscheid in Duizel op 24 augustus 1986 is hij benoemd tot ere-deken voor het leven, vanaf 1 september 1986 is hij benoemd tot Rector van het verzorgings-tehuis Franciscushof te Lieshout.

Na de installatie van Pastor Srijbosch tot Gildeheer vertrokken de gildebroeders naar Sportpark Het Luytelaar waar om 11.00 uur begonnen werd met het Koningschieten. Het was Marie Berkvens die met het 155e schot de laatste stukken van de vogel afschoot, en hiermee de nieuwe Koning werd. 's-Avonds na de koffietafel in het Gildehuis Hotel Brox waren de gildebroeders nog enkele uren gezellig samen bij Marie en Ans Berkvens om het koningschap te vieren.

Deken A. Donkers

Onze Lieve Vrouwe Gilde Aarle-Rixtel

Een nieuwe Koning

Kermis maandag 20 augustus was een grote dag voor ons gilde, er werd geschoten om een nieuwe Koning.

Deze bijzondere traditie wordt bij ons gilde een keer in de drie jaar gehouden.

De dag werd begonnen met het afhalen van de afgaande Koning Koos van Hoof, waarna we vergezeld door ons zuster-gilde St. Margaretha de Gildemis, voorgegaan door Pastor Tilman, bijwoonden. Tijdens deze viering werd de Koningsvogel, vervaardigd door wapenmeester Driek Swinkels, door de Pastor gezegend, waarna hij door 4 kleine gildezusters in ons gilde meege dragen werd.

Na de vendelgroet op 't kerkplein en de traditionele "Kermisborrel" bij de Fam. Prinsen, zaten we aan een voortreffelijke koffietafel, geschonken door onze hospes Tjeu en Anja van Bracht.

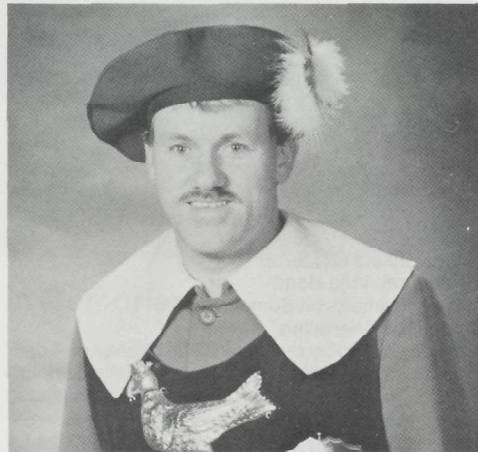
Hierna vertrok men naar het schietterrein Brukulum, alwaar de strijd zou gaan ontbranden. Na de gebruikelijke ceremonie, werd de boom "gevruid" door Burgemeester Buys en begon de strijd onder grote publieke belangstelling, tussen de 5 kandidaten. De strijd was zo verhit, dat zelfs de kolf van het geweer scheurde. Deskundig werd met tape een noodverband aangelegd waarna de strijd hervat werd. Uiteindelijk na het 193ste schot kon vendelleider en vice-hoofdman Jos van den Heuvel zich tot Koning laten kronen.

Na het nuttigen van het "Koningsbier" en de gebruikelijke ceremonie ging men naar het gildehuis alwaar de inhuldiging plaatsvond. De nieuwe

Koning liep over de uitgespreide Gildevaandels en waste zijn handen, alvorens hij het gildehuis betrad. Hierna nodigde hij ieder uit om samen het glas te heffen.

Daarna zaten we aan een goed verzorgde Konings-tafel en besloten we deze dag met het naar huis brengen van onze nieuwe Koning.

Henk Sterken
Deken-Schrijver

Vrij gildefeest Sint-Antoniusgilde Deurne

Bij gelegenheid van het zestig-jarig opleven van het Sint-Antonius Abt Gilde te Deurne, werd door dit gilde op 8 en 9 september een vrij gildefeest georganiseerd. Na lange voorbereiding door werkc comité en gilde, was het dan toch zover. Op 8 september kwamen de vier Deurnese gilden en twee muziekgezelschappen bijelkaar in de Kasteeltuin, waar een prachtige accommodatie voor het gildefeest was opgezet. Na een korte rondgang door het dorp, kwam dit gezelschap terug in de feesttent. Na een openingswoord door voorzitter Wim van Deursen werd het woord gevoerd door kringvoorzitter Van Thiel en Loco-Burgemeester Van Laarhoven. Vervolgens kwam de beschermheer van het Sint-Antoniusgilde, de heer Guido Coolen, aan het woord. Hij feliciteerde het gilde met het jubileum. Daarna sprak hij tot de jubilarissen. Twee gildebroeders waren vijftienvintig jaar bij het gilde: Theo Aldenlee en Louw Reijnders. Ze kregen een zilverspeld, met de afbeelding van St. Antonius-Abt, namens het gilde aangeboden. Daarna wendde hij zich tot de veertig-jarige jubilaris, hoofdman Leo Verbaarschot. Hij kreeg van het gilde een zilveren schild aangeboden. Toen sprak de heer Coolen tot de zestig-jarige jubilaris Hannes Martens, die vanaf de heropricting lid is geweest en nog steeds actief. Hij kreeg door het gilde de gouden jubileumspeld met briljant aangeboden. Toen kwam namens de jubilarissen Louw Reijnders aan het woord. Hij dankte het gilde en bood namens de jubilarissen een prachtige, nieuwe sabelriem voor de commandant aan, als blijvende herinnering aan deze dag.

Daarna kondigde de heer Brabers aan, dat de receptie kon beginnen. Het zou het begin vormen van vele uren, waarin een massa mensen het gilde en de jubilarissen kwamen feliciteren. Tijdens deze receptie werd door het Sint-Jorisgilde Deurne een fraai zilveren schild aan het jubilerende gilde aangeboden. Verder kreeg het gilde een schild aangeboden door de familie Hoeben; ook een prachtig geschenk. Namens het werkcmité werd een nieuwe trom aangeboden. Verder volgden er nog voor gilde en jubilarissen een rij cadeaus; een teken dat het gilde een warm hart wordt toegedragen. Daarna volgde een prachtige, geslaagde feestavond tot half een 's nachts.

Op zondagmorgen kwamen de gilden, genodigden en werkcmité weer bijelkaar. Om negen uur werd de eerwaarde heer A. Hasselman door het gilde van de pastorie afgehaald en naar de kerk begeleid, waar een plechtige H. Mis werd opgedragen. In de kerk waren ongeveer 300 gildebroeders en -zusters aanwezig. Een goed begin van zulk 'n mooie dag. Na de H. Mis werd de eed van trouw aan het geestelijk gezag hernieuwd. Na de koffietafel voor genodigden en leden in "de Vierspan" volgde om kwart voor twaalf de officiële ontvangst door het gemeentebestuur. Namens het gemeentebestuur werd door loco-burgemeester C. van Laarhoven een zilveren hoofdmansschild overhandigd, ter blijvende herinnering aan de 60-jarige heroprichting. Het gastgilde uit het Belgische Herentals kreeg een tinnen gedenkbord. Alle aanwezigen werd daarna de erewijn aangeboden. Om half een werd de optocht opgesteld, daarin liepen 39 gilden en twee muziekgezelschappen mee. Jubilaris Hannes Martens voerde de gildestoet aan, gezeten in een open calèche.

Jubilaris Hannes Martens (voor) geniet, samen met leeftijdsgenoot van het Sint-Annagilde Nederwetten.

Het was een prachtig geheel; zeker een promotie voor de gilden en de gemeente. Na de massale opmars werd het woord gevoerd door Loco-Burgemeester C. v. Laarhoven, die het gildefeest opende. Vervolgens spraken kringvoorzitter F. van Thiel en Hoofdman Leo Verbaarschot. Toen werd tijdens het spelen van het Wilhelmus de Nederlandse driekleur gehesen en de eed van trouw aan het wereldlijke gezag hernieuwd. Vervolgens gaf

kringcommandant Verheyen het commando voor de massale vendelgroet. Duizenden aanschouwden dit spektakel, waarna de massale afmars met aansluitend slangendefilé volgden. Het gastgilde Sint-Sebastiaan uit Herentals gaf vervolgens een uitvoering van hun gildedansen.

Toen volgde de wedstrijden standaardrijden, boogschieten, vendelen, trommen, koning- en keizerschieten. Tussen half vijf en zes uur konden de mensen genieten van de gildetentoonstelling. Dankzij het goede weer, de sfeer en prima voorbereiding, het orkest en de hulpvaardigheid van de gildebroeders en -zusters volgde een heel geslaagde middag in een overvolle tent van duizend vierkante meter. Tussendoor kregen de gilden hun herinneringsschilden aangeboden. Daarna volgde de uitreiking van de prijzen per onderdeel.

En later op de avond kon iedereen gezellig nagenieten van deze geslaagde vrije gildedag.

Namens het Sint-Antoniushgilde Abt uit Deurne, wil ik nogmaals iedereen bedanken, die mee gewerkt heeft aan het slagen van deze dagen; in welke zin dan ook. Verder wil ik de gilden, die in de toekomst zo'n gildefeest willen organiseren, moed en durf inspreken, om het ondanks de hoge kosten en het vele werk er toch op te wagen; als promotie voor het gildewezen voor nu en in de toekomst.

Gildesecretaris Huub Manders

Sint-Leonardusgilde Beek en Donk

Nieuwe Koning

Kermismaandag begon voor de Gildebroeders van het Leonardus Gilde niet zo leuk.

's-Morgens om 7 uur kwam het bericht dat de Schutsboom aan de Karstraat was ontvreemd. Enkele Gildebroeders dachten eerst dat het wel mee viel en besloten te gaan kijken; daar aangekomen bleek de bovenboom te zijn afgebroken. De bovenboom was kennelijk ook ontvreemd want die was onvindbaar. Na overleg met het bestuur en nog enkele Gildebroeders werd besloten om het Koningschieten op Schietterrein 't Wipke te laten plaatsvinden.

Gildebroeder Kees de Bekker zou proberen een dagvergunning te krijgen bij de Gemeente.

Gildebroeders Antoon de Groot en Jan Rovers zouden de Schutsboom op 't Wipke ingereedheid brengen. De andere gildebroeders trokken er op uit om oud-Koning Frans Meulensteen af te halen op Bemmer. Daar werd getoost met brandewijn op de goede afloop. Hierna toog het Gilde naar hun Leonarduskapel. Waar Pastor Theo van Rossum hen voorging in gebed. Bij den Tunnis werd eerst nog wat moed in gedronken. Daarna trokken zij naar Schietterrein 't Wipke. Ondanks het slechte weer en onder grote belangstelling werd Richard van der Heijden bij het 117e schot de nieuwe Koning van het Leonardus Gilde. Richard was al eerder Koning van het Gilde en wel op de datum af 15 jaar geleden. Na hem het Koningszilver omgehangen te hebben trok het Gilde terug naar den Tunnis. Waar zij hun nieuwe Koning een Vendelgroet brachten. Kermisdinsdag werden er op Schietterrein 't Wipke 8 Vleesprijzen verschoten; de prijzen vielen op de volgende nummers:

728-456-161-80-960-986-146-492-; deze prijzen zijn af te halen bij A. de Groot Brakenstraat 3. Het traditionele Koningskruis schieten trok veel belangstelling. De Kruizen werden gewonnen door: Huub Barten, Fons de Loos, Jan van Lieshout, Mario van de Elsen; allen komen uit Beek en Donk.

"Gildebruidspaar."

Bij het Gilde St. Leonardus te Beek en Donk vond op 29 juni een unieke gebeurtenis plaats. Die dag trouwde onze tamboer Geert-Jan van Rixtel en Dorothé Vereijken.

Het Gilde begeleidde het Bruidspaar naar het Gemeentehuis en Kerk. Daar werden ze in de echt verbonden door mede-gildebroeder Cees Huybregts Ambtenaar van de Burgerlijke stand.

Ties Ronken koning van Antoniusgilde in 't Hout

Mierlo-Hout: Na het 265e schot was het dan eindelijk zover. De koningsvogel was gevallen door het schot dat de 42-jarige Ties Ronken loste. Met veel ceremonieel werd de nieuwe koning vervolgens geïnstalleerd. Twee keer eerder was Ties Ronken koning. Opvallend is echter dat dit telkenmale geschiedde op de verjaardag van zijn echtgenote. De dag was voor het gilde St. Antonius Abt uit Mierlo-Hout begonnen met een gildemis en

vendelzwaaien bij bejaardenhuis Alphonsus. In de vroege middag trokken de gildebroeders naar schietterrein "De Beemd" waar de oud-koning Johnny van Bussel het koningschieten opende. Nog twee titels werden behaald. Keizer Jan Vermeulen won het ere-Kruis en Jo van de Ven mag een jaar lang de "Jan van de Laar-trofee" op de kast zetten. Gilde St. Antonius Abt presenteerde met gepaste trots zijn nieuwe koning aan de Houtse bevolking middels een muzikale rondgang. Na het drinken van de erewijn werden in ons Gildehuis de gilde-attributen verpacht. De dag werd besloten met een gezellige feestavond.

Peter Berkers nieuwe koning St. Antonius Abt Lierop.

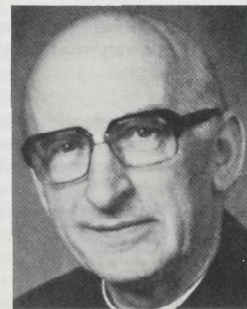
Op kermismaandag 17 september werd Peter Berkers tijdens het tweejaarlijkse koningsschieten op de vogel, onze nieuwe koning. Met het 160ste schot haalde hij het restant van de houten vogel naar beneden, hiermee onttroonde hij zijn oudere broer Harrie, de koning van de laatste twee jaar.

In memoriam

Sint Servatius Gilde Lieshout

Op 28 maart hebben wij afscheid moeten nemen van Gildeheer **Monseigneur Floris van der Putt**. Niemand leeft voor zichzelf, niemand sterft voor zichzelf, wij leven en sterven voor God onze Heer: aan hem behoren wij toe. In alle kerken van Nederland wordt dit gezongen en dat zal nog lang zo blijven. Het is - ongewild - een van de mooiste typering van Floris zelf. De warmte en de goedheid die hij in mildheid uitstraalde is voorbij, maar zijn muziek zal voor ons allen blijven bestaan, want Floris was ook een groot componist, vele kerkelijke liederen zijn dan ook gebleven; zelfs voor het Gilde had Floris een lied geschreven. Zijn hartelijkheid en het meebelevan van gildeactiviteiten zal voor ons lang een herinnering blijven. Met gilde-eer hebben wij Floris naar zijn laatste rustplaats begeleid. Moge hij rusten in vrede.

Overheid Sint Servatius Gilde Lieshout.

Floris van der Putt

Gilde St. Antonius Abt Lierop

Op 5 juli hebben wij onze overleden gildebroeder **Toon Meulendijks** met gilde-eer naar zijn laatste rustplaats gedragen. Toon werd 61 jaar en daarvan was hij 43 jaar aan het gilde verbonden. In zijn actieve gildejaren heeft hij enkele jaren als standaard-rijder het gilde voorafgegaan.

Gilde St. Antonius Abt Lierop

Op 14 september overleed onze oudste gildebroeder **Godefridus van den Bogaard**. Godefridus werd 81 jaar. Daarvan was hij 63 jaar aan ons gilde verbonden en in de jaren 1932-1934 was hij koning van ons gilde.

Sint-Jorisgilde Gemert

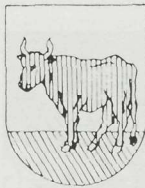
Op zondag 12 augustus overleed onze Ere-Hoofdvrouwe **mevrouw Antje Ypenburg-Brookhuis** op 84-jarige leeftijd. In de jaren 60 was zij oprichtster van onze kleine gilde, beter bekend als ons jeugd-schutje, en werd zij benoemd tot Ere-Hoofdvrouwe. Altijd droeg zij en haar gezin, ons gilde een warm hart toe en was zeer geïnteresseerd in het wel en wee van ons gilde, en ook in het privé-leven van de gildebroeders en -zusters toonde zij veel belangstelling. Dit kwam vooral tot uiting op onze jaarlijkse optrekdag als wij haar de vendelgroet brachten. De ontvangst was altijd fijn, en haar kinderen en kleinkinderen waren op deze dag altijd

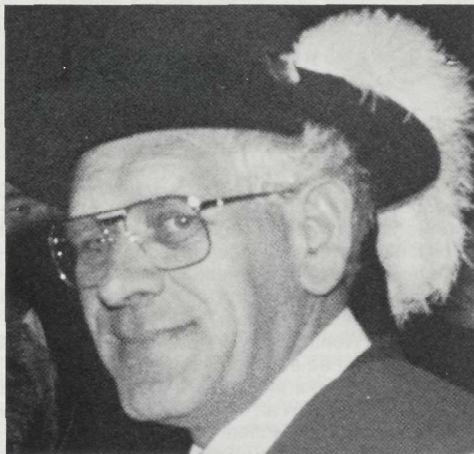
Mevr. A. Ypenburg-Brookhuis

bij hun mammië en oma aanwezig om samen met haar de vendelgroet te aanschouwen en het glas te heffen met de rode wijn. Op de laatste optrekdag in april j.l. was zij pas ontslagen uit het ziekenhuis, maar wilde toch het gilde ontvangen. Al werd haar gezondheid de laatste tijd minder, toch kwam haar overlijden vrij onverwachts. Op woensdag 15 augustus hebben we haar met gilde-eer begeleid naar haar laatste rustplaats, de begraafplaats van de Ned. Herv. Gemeente te Vossenbergh in Elsendorp. Mevr. Ypenburg bedankt. Kinderen en kleinkinderen sterkte met het verlies van Mammie en Oma.

secc. A. v.d. Eijnde

Nieuws uit Maasland

Harry Verbruggen (foto H. v. Liempd)

Veghel. Bij het gilde **St. Barbara** werd op 25 mei Gildebroeder Harry Verbruggen begraven. Harry was 49 jaar. In zes weken tijds bezweek hij aan een

kwaadaardige ziekte. Het gilde verliest in hem een trouw gildebroeder en enthousiast lid in de schiet-competitie. Harry verliet twee jaar geleden Veghel om in Midden Limburg een groot bouwbedrijf te runnen - de bekroning op zijn leven maar bleef lid van St. Barbara. Na de uitvaart werd hij ter aarde besteld in het bijzijn van zijn geliefd gilde, dat verdelend afscheid van hem nam. Hij ruste in vrede. Harry is de vierde gildebroeder die het gilde verloor sedert de heropricting 10 jaar geleden. Het medeleven gaat uit naar Hanny en de kinderen.

- Een beter bericht uit Veghel is dat van 16 september toen het jaarlijkse koningschieten plaats vond. Om 10 uur celebreeerde vicaris E. Verhoeven de plechtige gildemis met assistentie van gildebroeder diaken M. Christiaans. Hierbij waren aanwezig Burgemeester J. Koijzer en leden van het gemeentebestuur. Bijzondere gasten waren Generaal Mulder en zijn echtgenote, beiden dragers van de Militaire Willems-orde. Op het kerkplein werd de belofte van Trouw hernieuwd aan kerkelijk- en wereldlijk gezag. Kransen werden gelegd op het Airbornmonument b.g.v. de bevrijding van Veghel. Op het gemeentehuis werd de ere-wijn gedronken. Op de middag werd naar de koning geschoten. Gert-Jan Centen die 2 maal koning was kon het

Veghel: de nieuwe koning Piet van Melis gaat over het gildevaandel

niet tot keizer brengen. Bij het 221ste schot werd Piet Melis de nieuwe koning (hij was ook in 1983 koning). Volgens de gildeceremonie mocht de nieuwe koning over het vaandel gaan bij zijn inhuldiging. In totaal schoten 32 gildebroeders mee. Piet is nu de 11de koning van het gilde na de heroprichting. Na een fijne koffietafel werd het feestijn voortgezet tot in de kleine uurtjes. De gildebroeders en -zusters hebben ervan genoten.

Sint-Michielsgestel. Het gilde **St. Antonius en Barbara** herstelde oude tradities, waaronder het koningschieten viel, dat nu op kermis maandag 24 september viel. Dat zal nu voortaan om de vier jaren op die dag gedaan worden. Voor de gildemis in de Sint-Michaelkerk werden de oude koning met koningin thuis opgehaald. Na de Mis koffietafel in de kantine van de Korfbalclub. In de middag had het koningschieten plaats. Men trok 3x rond de schutsboom waarna burgemeester Schinck en beschermheer J. Graaf van Lynden de eerste schoten losten. De taai vogel begaf het bij het 550ste schot en konden Matthieu van Berkel - lid van de stam - en zijn echtgenote zich de nieuwe koning en koningin noemen. De gildebroeders brachten hen naar het gildehuis "ons moeder", alwaar onder het genot van heerlijke "frisdrank" nog lang werd nagekaart. - Het secretariaat van dit gilde is nu: Dhr. A. van Breugel, Regent Goyaertsstraat 19, 5272 BM te Sint-Michielsgestel, tel 04105-15000.

Dinther. Op Huize "Zwanenburg" te Dinther werd op de 1ste zaterdag van september naar de nieuwe koning geschoten bij **Sint-Barbaragilde**. Om 14.00 uur werd door Gildebroeders Harry van Kaathoven en Wim van de Leest een kruisboogboom aangeboden. Hoofdman E. van Bouwdijk Bastiaanse installeerde de nieuwe gildebroeder Jan Nelissen. Zijn vader is ruim 30 jaar gildeheer geweest, en daarom bood hij een speciaal geweer aan, enkel te gebruiken bij het koningschieten, waarmede weer een oude traditie werd hersteld. Na het bevrijden van de boom begon het koningschieten. Wie zou het laatste stukje van de 18 meter hoge vogel naar beneden halen? Het was misstil onder de boom totdat hij het 121ste schot vendelier Nico van Zutphen de vogel deed vallen. Naast het koningschieten werd ook voor de kampioen geschoten (de beste schutter). Hans de Visser werd voor de 16de keer schietkampioen, 2de werd Ad van Zutphen en 3 werd Tonnie

Nieuwe koning Nico van Zutphen

Jacobs. Op zondag 9 september werd de nieuwe koning in een gildemis plechtig geïnstalleerd. Vooraf werd hij door gildebroeders in Loosbroek afgehaald met 2 huifkarren (4 km.). Dank werd gebracht aan de oude koning Jan Meulenbroek. Na de Mis luisterden de "raddraaiers en zandkruisers" (Nico is daar lid van) de feestelijkheden op.

Dinther. In de Gildetrom nr. 2 van 1990 komt op pag. 35 het bericht van **St. Barbara** voor met de inhoud van het huwelijk van (de patroonheilige St. Barbara) Ingrid van Lankveld en vendelier Ferdy Verhoeven. De foto was te laat ontvangen, doch we willen deze alsnog opnemen.

Dinther: Vendelier F. Verhoeven treedt in het huwelijk met (St. Barbara) Ingrid van Lankveld

Besoijen. Voor het gilde **St. Crispijn en Crispinianus** is een veel bewogen jaar voorbij, waarin veel leuke dingen zijn gepasseerd. Twee gildebroeders zijn echter overleden. Er is echter grote onduidelijkheid over de toekomst, omdat het buitenschietterrein dit jaar voor het laatst is gebruikt. De Woningbouw in de directe nabijheid belemmert dat en een nieuw terrein is nog niet gevonden. Op 7 mei in een vergadering traden de oude bestuursleden af: Hoofman M. van Loon, 2e hoofdman J. van Hulten, Koning A. de Louw, Penningmeester A. Schalken en de dekenen P. Elshout en P. v.d. Hoven. Gekozen werden in resp. functies: A. de Louw, H. van Hulten, M. de Gouw, M. de Gouw, A. Schuurmans, P. Swarts en A. van Kuijk. Gebleven is secretaris C.L.P. van Hulten. Op 2de paasdag werd de nieuwe koning M. de Gouw, voor 2 jaren. Overleden zijn - is reeds

eerder gemeld - Nico van Dongen en Wim de Louw, resp. jaren lang secretaris en hoofdman. Zoals we schreven zoeken ze nog steeds naar een geschikt buitenschieterrein. De moeilijkheid is milieuzaken, veiligheid, geluidshinder. Het wordt onmogelijk; er wordt gezocht naar een oplossing in de vorm van een kogelvanger. Men hoopt bij St. Crispijn op medewerking van gemeente en industriëlen, want nu er meer jeugdige leden zijn is meer zekerheid nodig om het schieten te blijven bevorderen. In een volgend nummer van De Gildetrom zal dit gilde ons op de hoogte houden omtrent de activiteiten voor de toekomst.

Loon op Zand. Bij het gilde **St. Ambrosius** overleed op 14 oktober Gildeheer Pastoor Emeritus Jo Simons, wonende op Serviceflat Molenwijck. Begiftigd met de zilveren ere-medaille van de gemeente Loonopzand. Hij werd geboren te Haaren 1917 en priester gewijd op 25 juli 1942 en was achtereenvolgens kapelaan te DRUNEN, Liessel en Eindhoven en pastoor in Loonopzand van 3 juli 1965 tot 4 oktober 1987. Zijn zilveren priesterfeest werd in het dorp groots gevierd in 1967 waaraan het gilde meevierde. Toentertijd hebben we in De Gildetrom aandacht daaraan besteed. In 1978 op 24 juni mocht het gilde hem als gildeheer installeren. Een prachtig zilveren schild is hiervan de getuige. Bij zijn begrafenis begeleidde het gilde hem in de kerk, naar de begraafplaats op 18 oktober en heeft vendelend afscheid van hem genomen. In de kerk sprak Hoofdman J. van Riel toepasselijke woorden aan hem "die een eind met ons meeliep". We hebben een goede gildeheer verloren. Moge hij van boven als een beschermheer op het gilde en de gildebroeders blijven toezien. Pastoor Simons rust in Vrede. Op zaterdag

Gildeheer Pastoor J.J. Simons

29 september heeft Pastoor Simons nog de gildemis gecelebreerd met de gildebroeders op de jaarlijkse statiedag. Vrij onverwacht kwam zijn overlijden. De jaarlijkse statiedag op 29 sept. is bijzonder goed verlopen. Er is echter niet veel nieuws te melden, doch het was een mooie dag waarop met de handboog werd geschoten onder de gildebroeders, gebouwd (jeu de Boules), vergaderd en op de avond goed aangezeten aan een buffet waaronder muziek, dans en veel gezongen werd. Nieuwe aspirantleden en leden werden aangenomen. Het nieuwe lid werd op de aloude wijze "vergansd" op de volksdansmuziek. We mogen vermelden dat Jhr. Jan Baptist Verheijen uit IJsselstein (U) lid wordt namens de Verheijens, van het oude kasteel der Heerlijkheid Loonopzand, die immers de stichters zijn van dit gilde.

Tijdens de vergadering werd door de huidige koning Jacques Smit zijn koningschild overhandigd, in het bijzijn van zijn ouders en schoonouders. Jacques was tot nu toe de jongste koning (21). Zijn symboliek op het schild was de Krakeling als vriendschapsband der gildebroeders. Door de krakeling was een handboogpijl getekend. Hij schoot op 18 mei 1985. Voortaan wordt hier om de 4 jaren koninggeschoten. Het schild toont ook de bloem, bij en bijenkorf met evangelieboek van St. Ambrosius.

Loonopzand. Gilde **St. Hubertus** vierde op 27 oktober zijn jaarstatiedag. Het gilde trok van het gildehuis naar de kerk voor de H. Mis, opgedragen door pastoor Stegeman. Na de Mis jaarvergadering. Besproken werd de viering van het 150 jaar bestaan 1992/3. Er werden initiatieven ontwikkeld om het gilde in de belangstelling te brengen bij jeugd en de dames. Zes nieuwe leden werden aangenomen en toegezongen met het Sint-Hubertuslied:

Het gilde viert, saam onze hoogtijdagen / Gij broeders, zijt bij ons festijn. / Zet U bijeen, Gij schutters met Uw koning / wijl ook de zusters immers welkom zijn. / En Sint Hubertus zal ons leiden / in vriendschap, Gildetrouw. / Komt vendeliers en ook gij Trommelaren / viert feest en blijft het gilde trouw. De avond werd traditioneel voortgezet met koffietafel, rad van avontuur, muziek en dans. Het was dan ook weer een ouderwetse teeravond geweest, aldus een oude gildebroeder.

Op zaterdag 3 november - Sint Hubertusdag - deelde het gilde gebruikelijk de z.g. Huibkes of Huiberbollen - (middel tegen beet door dolle hond) uit. Dit oud gebruik is vorig jaar in ere hersteld.

Esch. Op 25 mei stond het Essche **Sint-Willibrordusgilde** in de belangstelling van Europa 1992. In het kader van Esch-Europees-Trefpunt 1990 heeft het gilde 120 Europese gasten laten zien hoe in Brabant het gildewezen wordt uitgedragen. **Haarens gilden St. Catharina en St. Joris, met St. Antonius en Sebastiaan** trokken 75 gildebroeders met hun gilde-inzet door het dorp voor een massale opmars en hernieuwing van eed van trouw aan elf Europese burgemeesters. Onder het spelen van de volksliederen werden de vlaggen van de landen gehesen. Veel buitenlandse gasten waren niet op de hoogte van onze gildegebruiken. Zondags d.a.v. werden de 120 gasten door burgemeester Hommel en Hr. Eijkemans voorzitter Kring Maasland op het gildeteest te Berlicum toegesproken. Esch paradeerde met de Europese vlag langs de tribune. Een onvergetelijke dag! Op 30 september na de jaarvergadering een huldiging van vier jubilarissen. De heer en Mevr. v.d. Zanden boden op die dag het nieuwe gildevaandel aan. De Heer v.d. Zanden werd geïnstalleerd als Gildeheer.

De jubilarissen waren Jos Sterks, Cees van Brunschot, L. Verhoeven en Janus Konings. De eerste drie kregen een zilveren schild voor hun 40-jarig lidmaatschap van Hoofdman A. Konings. Hr. Eijkemans voorzitter Kring Maasland feliciteerde de jubilarissen en het gilde. Hij kon de heer L. Verhoeven 25 jaar bestuurslid, 20 jaar penningmeester en schietmeester de zilveren medaille met vuurslag onspelden onder toezicht van Hr. van Breugel en Hr. Toorians van het Kringbestuur. Daarna sprak de voorzitter van Esch, Janus Konings toe. Hij was de eerste vendelier van Esch

Esch: de jubilarissen: C. van Brunshot, J. Konings, L. Verhoeven en J. Sterks voor het nieuwe aangeboden gildevaandel.

van 1934-1939 en leidde jongeren daarvoor op. Hij was ook de eerste na-oorlogse koning 1947-1949. Onder applaus werd hem het zilveren schild opgespeld voor zijn 60-jarig lidmaatschap. Hierna volgde een drukke receptie. De dames der jubilarissen kregen bloemen aangeboden.

Udenhout. Het gilde **St. Antonius en Sebastiaan** hield op 25 augustus een schietwedstrijd om de "J. v.d. Voort-beker", ingesteld in 1979. Deze keer werd hij gewonnen door een gildezuster (voor de eerste keer) Mevr. Puk de Vries.

Op 27 augustus hielden de beide gilden van Udenhout **St. Antonius en Sebastiaan** en **St. Joris** hun gezamenlijk koningschieten Udenhout werd gewekt in de vroege door tambours en bazuinblazer, want het was Koningschieten. Om 9 uur gildemis met vaandelgroet op kerkplein. Nadien vertrek naar het "schuutsaaike". Na loting schoot eerst St. Antonius en Sebastiaan. Bij het 176ste schot schoot hoofd-vendelier Toon Beerendonk de vogel naar beneden. Bij St. Joris duurde het tot het 365ste schot. Tambour Robbie Weijtmans werd daar de koning. Het werd laat (en warm 27 gr.) om de beide koningen aan burgemeester en gemeentebestuur voor te stellen. Toespraken en drankjes waren er alvorens ook aan de Gildeheer de nieuwe koningen werden voorgesteld. Van hier bracht St. Antonius het gilde St. Joris "naar huis";

waarna elk in eigen clubhuis het koningschieten verder vierde.

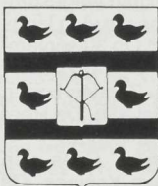
- Op Unentse mert waren beide gilden weer aanwezig op 9 september. Ook deze dag begon met een gildemis en vendelgroet, gevolgd door een historische optocht.

- 14 oktober was pater v.d. Ven 40 jaar priester. Hij Udenhouter was met vakantie in Nederland na 30 jaar gewerkt te hebben in Brazilië. Na de Misviering ook de belofte van trouw-hernieuwing aan de jubilerende pater.

Baardwijk. Zaterdag 25 augustus verzamelden de gildebroeders van **St. Ambrosius** zich al vroeg in het gildehuis, waarna de regerende koning thuis werd afgehaald. Na een rondwandeling door Baardwijk volgde bezoeken aan "heilige huisjes". In de gildezaal had de koffietafel plaats en kon het schieten met de kruisboog gaan beginnen om een nieuwe koning. Er werd hevig gestreden en na enige uren werd de nieuwe koning M. van Daelen. Na de gildeceremonieën van het koningschap werd door hoofdman Henk Pullens het koningszilver omgehangen en de groet met vaandel en door vendeliers bekrachtigd. Na deze ceremonie werd de nieuwe koning naar zijn huis gebracht, door alle gildebroeders.

Drunen. Een verbroederingsfeest is gevierd bij het gilde **St. Hubertus** op 30 september j.l. voor alle gilden van dezelfde naam, in Brabant. St. Hubertus Leur heeft dat vorig jaar ook gedaan. Mogelijk zal dat zich jaarlijks herhalen bij zo'n gilde in een andere plaats. Om 11.00 uur werd een hoogmis opgedragen in de Lambertuskerk waarna een vendelgroet aan de kerkelijke overheid. Op de middag volgde een optocht door Drunen, waarna op Steegerf- het schietterrein- de feesten werden voortgezet, met schietwedstrijden zowel voor geweer, als hand- en kruisboog, voor gildebroeders en gildezusters. Ook was er gelegenheid voor Jeu de Boules. De gilden waren uit: Berkel, Leur, Loonopzand, Liessel en Drunen. Het was een succesvolle dag; de verbroedering was compleet en men hoopt dit in de toekomst te kunnen herhalen.

Loon op Zand
Corr. Kring Maasland
J. Toorians.

Kring Land van Cuijk

Dankbetuiging

Hierbij willen wij alle gildebroeders van de kring Land van Cuijk, van de Federatie en vele anderen, heel hartelijk bedanken voor hun aanwezigheid en medeleven bij de begrafenis van onze dierbare en overgetelijke broer

Toon Konings

Niemand, behalve wij, kan beseffen wat het wel en wee van alle gilden voor hem betekende. De activiteiten van deze gilden zullen ons in de verdere toekomst ongetwijfeld blijven interesseren.

Fam. Konings, Mill.

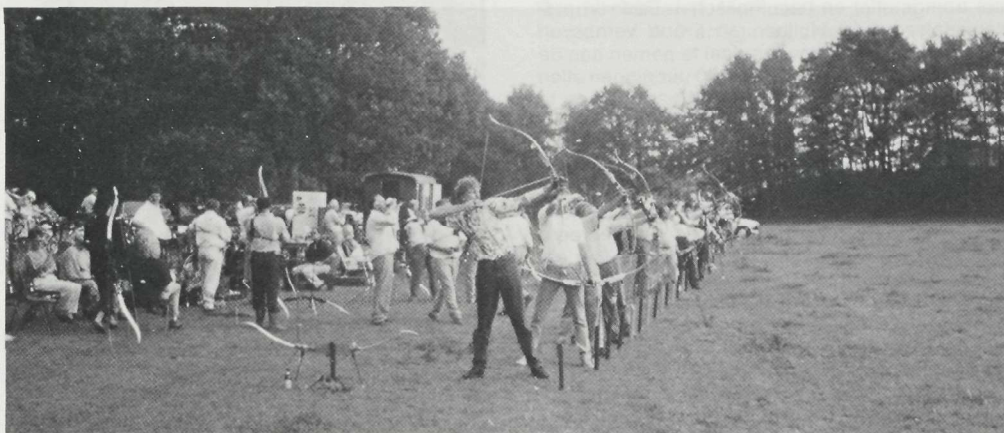
Brabants kampioen Kruisboogschieten bij Sint-Matthiasgilde Oploo

Afgelopen zondag 16 september werden de Brabantse Kampioenschappen Kruisboogschieten traditioneel 10 meter verschoten te Vlijmen. Een zeer goed resultaat behaalde Hanny Ermens, ze

werd met 194 punten 2e in de A-klasse, ze was met dit resultaat de beste dame, Brabants Kampioen dus bij de dames. Verder werd Twan Ermens 3e in de klasse C individueel, 1e Korps (G. Ermens, H. Ermens, P. v.d. Ven en J. v. Sambeek), 3e in de hoogste klasse van Brabant met 771 punten, 2e korps (J. v.d. Cruysen, Tw. Ermens, Th. Sommers en Dam), 3e in de B-klasse met 728 punten. Een prachtig resultaat voor de kruisboogschutters!

Kring „Baronie en Markiezaat”

Cloutschieten

Het handboogschuttersgilde, Sint Willibrordus uit Alphen organiseerde op zondag 14 oktober j.l. in Alphen een z.g. cloutverschiëting. Het engelse woord "clout" betekent: "lap" of "vlag".

Wij het Sint-Sebastiaansgilde uit Hoogerheide ontvingen ook een uitnodiging voor deelname aan het cloutschieten.

Bij het lezen van de uitnodiging en reglement stonden wij een beetje verbaasd over het feit dat wij met onze lichte handbogen die enorme afstand zouden kunnen overbruggen. Namelijk 165 meter voor heren en 125 meter voor dames, junioren, en senioren, met dien verstande, dat heren met een boog van 25 pond en lichter ook mogen schieten op de 125 meter afstand.

Nieuwsgierig dat we waren hebben wij ons spontaan aangemeld.

Op zondag 14 oktober gingen wij naar Alphen met 13 schutters, 8 gildebroeders en 5 gildezusters van ons gilde.

Na zes proefpijlen vooraf konden wij ons geluk beproeven. Een vizier heb je echt niet nodig, want je moet naar de hemel richten en een wolk is geen vast mikpunt. Dus zonder vizier, de pees wat opdraaiend en met wat geluk kwamen wij in de buurt van de vlag. De pijlen moesten in een cirkel om de vlag komen. Deze cirkel rond de vlag heeft een middellijn van 15 meter en is verdeeld in vijf concentrische ringen van 1½ meter breed, tellend vanaf de vlag in punten van tellend vanaf de vlag

in punten van "5", "4", "3", "2" en "1". De pijlen kon je op die afstand niet goed zien neerkomen, hetgeen het corrigeren van schiethouding etc. voor de volgende pijlen bemoeilijkt. We moesten 36 wedstrijdpijlen verschieten in series van 3 pijlen. En als ieder zijn serie had geschoten moesten we zelf de pijlen gaan halen. Een fikse wandeling hebben we deze zondag gemaakt. Je moest n.l. 2x3 proef en 12x3 wedstrijdpijlen schieten, een klein rekensommetje: 14 x 165 meter heen en ook weer terug brengt ons op minimaal 4,62 kilometer. Voor velen wat meer omdat de pijlen niet in de cirkel belanden, maar iets verder of teveel links of rechts. De ereprijzen werden toegekend na kapsysteem, dit vond ik een zeer prachtig systeem omdat er kans is voor zowel de goede als de minder goede en de zwakke schutter om prijs te halen.

De onderstaande uitslag geeft alleen de eerste per categorie.

Cat.: "A" 1e 159 punten: André Visch, gilde St. Sebastiaan, Bergen op Zoom

Cat.: "B" 1e 87 punten: Toos Vroomans, gilde St. Willibrordus, Alphen

Cat.: "C" 1e 48 punten: Leo van Ginneken, gilde St. Sebastiaan, Hoogerheide

Cat.: "D" 1e 30 punten: Fred v. Ginneken, gilde St. Sebastiaan, Hoogerheide

1e viertal: handboogvereniging "Landbouwers Eendracht", Alphen met 454 punten.

Tevens namen ook nog deel: de schutters van St. Ambrosius, Loon op Zand, gilde Sint Sebastiaan uit Moergestel.

Een ervaring rijker koorden wij voldaan huis-

waarts.

Gilde Sint Willibrordus, namens alle gildebroeders en gildezusters, bedankt voor deze cloutverschiëting.

Deze verschieting is zeer zeker voor herhaling vatbaar.

Ben Minnebach

Cees Peijs zilveren Gildekoning

Sint-Willibrordusgilde Alphen

Zaterdag 29 september vierde het Sint-Willibrordusgilde zijn 25e staatsiedag. In alle vroegte begonnen de "wekkers" alle gildebroeders te wekken met tromgeroffel en bazuïngeschal. Door de proclamatielezers Ad Huijben en Frans Verhoeven werd iedereen op geroepen deel te nemen aan de staatsiedag. Om plus minus 09.00 uur gingen allen in formatie op weg om als eerste van huis op te halen Gildekeizer Wim van Dijk sr., als tweede Gildekoning Adr. Huijben en als derde de te installeren gildebroeder Mattijs Scholten. Tenslotte Gildeheer Pastoor Smits en Wethouders vanaf de pastorie en de genodigden vanaf het gildehuis. Om 09.45 uur begon de gildemis gecelebreerd door Pastoor Smits, die een zeer mooie en toepasselijke preek hield, waarvan genodigden en gildebroeders onder de indruk waren. De gildemis werd opgeluisterd door het kerkkoor. Hierna werd gildebroeder Mattijs Scholten geïnstalleerd in de functie van tamboer. Vervolgens werd het kerkkoor door hoofdman Ant. van Tilborg bedankt en nodigde hij het koor uit voor een kopje koffie in Hotel Den Brouwer. Na de vernieuwing van de eed van trouw aan kerkelijk en wereldlijk gezag volgde nog een vendelhulde. Hierna marcheerde het gilde af naar het gildeterrein voor het maken van een staatsiefoto. Jammer dat enkele gildebroeders hierbij niet aanwezig konden zijn. Vervolgens ging men naar Hotel Den Brouwer voor een kopje koffie en opende de hoofdman de jaarvergadering om 12.00 uur. Het jaarverslag werd weer op voortreffelijke wijze gepresenteerd door Dekenschrijver Jeen Bijlsma, waarvoor hij een welverdiend applaus kreeg. Erehoofdman Jan Huijben werd gehuldigd voor zijn 25-jarig lidmaatschap. Hoofdman Ant. van Tilborg zwaaide hem zeer veel lof toe voor zijn geweldige verdiensten voor ons gilde, waarop Jan als weerwoord zei dat hij dit als zijn plicht voelde en dat hij dit zeker niet had gekund als zijn vrouw Annie hier niet voor 100 procent achter had gestaan, die uit handen van de hoofdman een boekje bloemen mocht ontvangen. Jan Huijben haalde ook nog even de lezing van deze morgen aan, over het lichaam met zijn vele ledematen. Niemand in het gilde is meer dan de ander. Wij zijn met ons allen het gilde wat we nu zijn en ik hoop dat het nog verder uit mag groeien, aldus de Erehoofdman.

Gildekoning Adr. Huijben had een prachtig zilveren schild laten maken, met de afbeelding van zijn hobby erop, nl. de E.H.B.O. Met een mooie speech bood hij dit aan het gilde aan, dat weer op de koningsbreuk zal worden gehangen ten teken van zijn koningschap. Daarna waren wij er aan toe om de inwendige mens te versterken. Dit gebeurde door een zeer goede en zeer verzorgde Brabantse koffietafel in de kleine zaal van HCR Den Brouwer. Hierna ging iedereen weer naar het

De nieuwe koning Cees Peijs kijkt toe hoe Gildeheer Pastoor Smits de boom "vrijt".

gildeterrein, waar na het voorlezen door hoofdman en Opperdeken van de "Ordonnantie om te schieten op de koningsvogel", de wethouders werden afgehaald aan de pastorie met een vendelhulde, want onze Pastoor had andere werkzaamheden te doen. Op het gildeterrein aangekomen, werd drie maal rond de boom getrokken om deze te "vrijen". Om 15.00 uur werd de zilverkleurige koningsvogel op de boom geplaatst door loco-burgemeester, Hoofdman en Gildekeizer. Nadat de wethouders, Hoofdman, Opperdeken, Keizer en Koning ieder drie schoten hadden gelost op de vogel, werden de bogen door de schutters te voorschijn gehaald en begon de strijd om de titel van gildenkoning. In de eerste loting waren er 10 kandidaten. Na de tweede loting 7 en na de derde loting waren er nog 4 kandidaten over, die zouden proberen de vogel er af te schieten. De vogel werd zeer goed geraakt, maar was toch stevig in elkaar gezet. Nadat de vogel door Peter van Rotterdam was losgeschoten, werd het laatste gedeelte door Cees Peijs met een goed gericht schot naar beneden gehaald, zodat hij zich voor één jaar koning van het Sint-Willibrordusgilde mag noemen. Jammer, dat na de ere-wijn het weer spelbreker werd, want het begon te regenen, zodat het verdere programma niet meer kon worden afgewerkt zoals het zou moeten zijn. De nieuwe koning werd zo snel mogelijk naar het gildehuis gebracht, om daar de felicitaties in ontvangst te mogen nemen. De handelingen tijdens het koningschieten werden op zeer toepasselijke wijze toegelicht door Dekenvaandrig Frans Verhoeven, die hiermee Frans Huijben verving, die helaas wegens ziekte af moest haken. Het avondprogramma dat om 20.30 uur begon was zeer goed verzorgd door verschillende gildebroeders, die allen wel iets ten tonele voerden. Het was geweldig.

St. Willibrordus Klein-Zundert

Op 19 augustus 1990 hield het Sint-Willibrordus-gilde zijn traditionele Koningschieten. In het kader van het Sint-Willibrordusjaar organiseerde het kerkbestuur een parochiedag. Daarom werd voor ons gilde deze dag geopend met een Eucharistieviering. Na een koffietafel trok het gilde met de Harmonie en zuster-gilde St. Jan uit Wernhout naar het terrein van de schietboom. Voor de eerste ronde waren er gegadigden genoeg. Er werden heel veel schoten afgevuurd en L. Kustermans schoot het laatste stukje plaat eraf. Hij liet er een nieuwe vogel opzetten. (volgens traditie voor een vat bier). Uiteindelijk bleef K. Mertens over, en had geen concurrentie meer. Hij werd voor de tweede maal Koning van ons gilde.

Overhoofdman N. Molhoek en
hoofdman W. Hერიgers flankeren koningspaar

De wapens van de schutters- gilden door de tijden heen

Wapen kan men in twee hoofdgroepen verdelen n.l. de pijl en de boog als spangeschut en anderszits het geweer of vuurgeschut. Vanaf het midden van de 14e eeuw worden beide groepen naast elkaar gebruikt.

12de en 13de eeuw

Het is niet meer precies na te gaan wat voor betekenis de pijl en boog in verhouding tot de andere beschikbare aanvals en verdedigingswapens, zoals slag en steekwapens, had. In de tweede helft van de 13de eeuw verscheen de armborst, vermoedelijk meegebracht door de terugkerende kruisvaarders. Het was een kort stevig wapen meestal van taai houtsoorten, hoorn of staal gemaakt. Het wapen werd aangespannen met een koord of pees die gemaakt was uit een bundel garen of hennepdraden. Het midden, de schacht of lade, was bevestigd aan een stevig stuk hout waarin een opening gemaakt was voor de noot of tuimelaar, gelijkend op de uitvoering van de tegenwoordige vuurwapens. Om het wapen te spannen werd als hulpmiddel een koevoet, dommekracht, windas of spanhaak gebruikt. Een omslachtig karwei dat 1 - 2 minuten in beslag nam. De boog werd naar de grond gericht, voet in de beugel gezet, waarna de pees met een lier aangespannen werd. Naar deze werkwijze werd dit wapen een voetboog genoemd (kruisboog)

14de eeuw.

In deze tijd werd voor het eerst kennis gemaakt met de Engelse beroepshandboogschutters. De boog die deze schutters gebruikten had een diameter van 1.88 meter en was gemaakt van iepe-esse of eikenhout. De Engelse boogschutters genoten grote bekendheid door hun trefzekerheid in een gevecht. Hij moest minstens 12 pijlen per minuut kunnen afschieten en een doel op 200 meter afstand raken. Dit vereiste grote spierkracht, concentratie en uiterste nauwkeurigheid. Hoewel de resultaten van de kruisboog minder waren dan die van de handboog stelde de kruisboog het min-

der eisen en door het aanbrengen van een klep-
vizier werd de kruisboog het meest gebruikte
wapen in de middeleeuwen.

In deze eeuw en wel in 1436 verscheen het eerste
vuurwapen op het slagveld en wel in de slag bij
Crecy in Vlaanderen. Het wapen was meer schrik-
wekkend dan doelmatig daar het geknal voor de
mensen in die tijd, als hekserij moet hebben ge-
klonken. Het begin was gemaakt. De eerste hand-
vuurwapens waren erg primitief. Het waren
eenvoudige ijzer buizen die aan het uiteinde waren
voorzien van een houten of ijzeren staart of haak
die op de schouder kwam te rusten. De kogels
waren van lood en werd dit wapen daarom lood-
bussen of naar het achterstuk haakbus genoemd,
er waren verschillende typen zoals: halve, hele en
dubbele haakbussen. Ze werden allemaal met een
lang lont aangestoken doormiddel van het over-
halen van een trekker die het vuur in het kruit-
pannetje bracht.

15de eeuw

Ook toen stond de tijd niet stil en werden de pri-
mitieve geweren sterk verbeterd. Maar nog steeds
was er veel loos geknal. Deze geweren lagen in
een houten lade, die in het midden beweegbaar
waren waarin het brandend lont werd vast ge-
klemd, hieraan werd dit type geweer de knip-
bussen genoemd. In Vlaanderen werd dit geweer
colven en de schutters van het Gilden die met der-
gelijke geweren bezaten colveniers genoemd.

16de eeuw

Een verbeterde uitvoering van de haakbus was de
musket. Dit wapen verscheen ongeveer in het mid-
den van de 16de eeuw. In de Noordelijke landen
noemden men dit wapen een lontroeder.

De Musketiërs waren voorzien van een kogeltas,
kruithoorn en een stuk lont van ongeveer 1 meter
lang. Het wapen was zwaar en moest ondersteund
worden met een tweetandigevork of forfet om op-
gelegd te kunnen schieten. Omstreeks 1570 kwam
er een lichtere uitvoering waardoor het mogelijk

was om uit de vrije hand te schieten. Hoewel het laden ongeveer 2 minuten duurde werd dit het wapen van de toekomst. De komst van dit wapen betekende het definitieve einde van de Engelse handboogschutters voor militair gebruik. Ook had dit wapen invloed op de gilden daar sommige gilden op dit wapen overgingen en werden de handbogen alleen gebruikt voor het papegaai of vogelschieten als scheiding tussen noodzaak en vermaak. Voor de Colveniersgilden veranderde er niets, daar zij al gebruik maakte van vuurwapens.

17de eeuw

In 1630 verscheen een geweer waar het lont vervangen was door een vuursteenslot. De kruitpan was door een deksel afgesloten, een vallende vuursteen drukte het deksel open en de daarbij ontstane vonk deed de kruitlading ontbranden. De winst van dit wapen was dat het bij regenachtig

weer bruikbaar bleef. Dit wapen werd snaphaan genoemd. Door de ingewikkelde constructie was het een duur wapen maar op het eind van de 17de eeuw had het de andere vuurwapens verdrongen voor militair gebruik. De gewoonte dat iedere soldaat zijn eigen wapen bezat raakte in onbruik. Ook de gilden waren niet in staat om zich steeds de nieuwste wapens aan te schaffen, hoewel er diverse gilden waren overgegaan van hangboog/kruisboog naar vuurwapens. Op het eind van deze eeuw kwam het geweer met radslot in gebruik. Het ontstekingsmechanisme bestond uit een draaiend rad, zoals wij die kennen van sigarettenaanstekers. Het rad draaide tegen een stalenplaatje en veroorzaakte daardoor een vonk die het pankruid ontstak. Pistolen en karabijnen waren wapens met radsloten. Het wapen was duur en werd alleen voor militaire doeleinden gebruikt.

Oud Nieuws III

(Berichten uit Meijerische Courant 1890-1915) Bergeijk (vervolg)

8 mei 1909:

Bij gelegenheid van de geboorte van Prinses Juliana lopen het gilde van St. Joris, het gilde van het H. Sacrament en het gilde van Ambrosius mee in een optocht.

3 mei 1910:

Sint-Jorisgilde viert twee dagen feest bij gelegenheid van het 50-jarig lidmaatschap van S.W. Aarts. Op 1 mei vierden de vrouwen het feest met koffie en broodjes. Het gildehuis Kinderen H. Groenen, was door hen opgesierd. De middag werd gezellig doorgebracht. De volgende dag haalt het gilde met de "Echo der Kempen" om 08.30 uur de jubilaris af. De kapitein, A.E.F. Willems, hield er een toespraak. Hij herinnerde aan het werk van de jubilaris dat hij de laatste 7 jaren, toen het gilde bijna teniet was, voor het gilde heeft gedaan. Na de toespraak ging men ter kerke voor de gezongen H. Mis. De kapelaan maakte daarna een foto van het feestvierende gilde. Vervolgens ging men naar het gildehuis, waar hoofdman Jos Henselmans een toespraak hield. Hij bedankte de jubilaris en wenste hem geluk. Na een heildronk ging iedereen naar huis. 's Middags kwam men weer bijeen voor het vervolg van het feest.

4 mei 1910:

Slotbericht van goed geslaagde feest met enkele correcties (die al hiervoor in de tekst zijn aangebracht).

21 juni 1910:

Door het bestuur en de leden van Sint-Jorisgilde werd besloten aan het feest te Helmond deel te nemen. Met Jos Henselmans als kapitein, de gouden jubilaris S.W. Aarts en de bestuursleden aan het hoofd, hoopt men te "zegevieren".

6 september 1910:

"Zondag hielden de leden van het Sint-Jorisgilde gevestigd bij de Kinderen H. Groenen prijsverschieting. Het ging er warm aan toe en er werd niet alleen met veel animo, maar ook zeer goed geschoten. De prijzen werden behaald als volgt: 1. P. Teeuws, 2. A. Hoeks en 3. A. Houtappels.

7 september 1910:

"Gisteren was het prijsverschieting en tevens teer-

dag van het gilde van 't Sacrament gevestigd bij den heer C. v.d. Weijden".

Prijzen waren als volgt: 1. F. Jansen, 2. P. van Engeland, 3. W. van Pinksteren. Alles liep in de beste orde af".

10 september 1910:

Maandagmorgen (= 5 september) was het prijs-schieten onder de gildebroeders van het Sint-Jorisgilde. Dinsdagmorgen was dat onder de leden van het Sacramentsgilde (zie hiervoor).

7 september 1911:

Maandag 4 september werd koning geschoten bij het Sacramentgilde. Na een gezellige strijd werd W. van Pinksteren Koning.

Woensdag (6 september) was het onderling prijs-schieten. Prijzen werden behaald door P. Theeuws, G. van Diepenbeek en P. van den Dungen.

3 september 1912:

Bij het Sint-Jorisgilde schoot C. Dickens met Kermismaandag koning.

11 september 1913:

Maandag 8 september hield het Sacramentsgilde b.g.v. de kermis een onderlinge schietwedstrijd. Prijzen: 1e P. v.d. Dungen, 2e P. Theeuws en 3e Jos Jansen.

Woensdag 10 september hield het Sint-Jorisgilde een onderlinge wedstrijd. Prijzen: 1e Jac. van Gerwven, 2e P. Hendriks en 3e W. Jansen.

18 oktober 1913:

Het Sint-Jorisgilde doet als derde en het H. Sacramentsgilde als zevende mee in de optocht b.g.v. de onafhankelijkheidsfeesten.

Berlikum

Sint-Jorisgilde

9 augustus 1906:

Het schuttersgilde St. Joris hield schietwedstrijden op de vogel. De prijzen waren voor de heren Jansen en Gilles.

Besoyen

Sint-Christijn en Chrispinianusgilde

1 juli 1902:

In de krant wordt meegedeeld dat het gilde een schietwedstrijd houdt.

15 juli 1902:

idem 1 juli 1902.

Best

Sint-Odulphusgilde

27 augustus 1898:

Bij de kroningsfeesten zal na de H. Mis een optocht worden geformeerd, waarin het gilde als tweede (na de politie) zal meelopen.

28 juni 1901:

Het gilde loopt als tweede (na Erewacht) mee in de optocht b.g.v. de installatie van de nieuwe burgemeester, de heer Bobbelaere.

30 april 1903:

Het bestuur van het gilde trekt als tiende mee in de rouwstoet bij de begrafenis van pastoor Pijenburg.

26 maart 1904:

Beschrijving van de 7 koningsschilden in het Museum voor Oudheden te Antwerpen (van het **Sint-Annagilde te Best**).

21 juni 1905:

Het Sint-Odulphusgilde vierde op 19 juni (maandag) zijn patroonsfeest.

's Morgens werd de mis gelezen. 's Middags werd voor de mannen en vrouwen een maaltijd verzorgd, waarna om prijzen werd geschoten: 1e burgemeester J. Dobbelaere, 2e J. van der Spijker, 3e H. van Rooy Az. Daarna ging het terug naar het café, waar op de winnaars gedronken werd.

18 mei 1907:

Hoofdman H. van Rooy Azn. van het Sint-Odulphusgilde vierde zijn zilveren huwelijksfeest. 's Avonds kwam het gilde op bezoek en sprak deken G. van der Heijden een felicitatie uit en gaf de hoofdman een leunstoel met inscriptie cadeau. De vaandrig, de heer Toelen en de oud-vaandrig, de heer Van Lamoen, gaven staaltjes van hun kunnen weg. "Onder gulle tractatie bleven allen gezellig bijeen".

1 mei 1909:

Het gilde loopt als tweede mee in een stoet die een rondgang door het dorp maakt b.g.v. de geboorte van Prinses Juliana op 30 april.

22 juni 1909:

Als vierde is het gilde aanwezig op de manifestatie "Oud 's-Hertogenbosch" en ontvangt daar uit de handen van Jhr.Mr.A.F.O. van Sasse van Yssel de derde prijs in het vendelzwaaien en een herinneringsmedaille.

24 mei 1910:

De bekroonde vaandrig is uitgenodigd voor de studentenfeesten te Leiden.

23 juni 1910:

Mededeling dat de vaandrig van het Sint-Odulphusgilde een voorstelling gaf op het Lustrumfeest te Leiden.

5 december 1911:

Het bestuur is als achtste groepering aanwezig in de uitvaartstoet van pastoor Pistorius.

15 juni 1915:

"Vanwege de treurige tijdsomstandigheden viert het van ouds bestaande Sint-Odulphusgilde dit jaar niet het gewone jaarfeest".

Bladel

Sint-Jorisgilde

14 mei 1904:

"Te koop aangeboden door het Sint-Jorisgilde te Bladel.

1 trom, 2 vaandels, 2 sluiers, 1 spies enz. enz. Te bezichtigen bij de Wed. P. Schellekens nabij de R.K. Kerk".

8 november 1906:

Het Sint-Jorisgilde te Bladel biedt nog steeds de at-

tributen te koop aan. Niemand reageerde erop; 't is een koopje

Borkel en Schaft

Sint-Petrusgilde

Sint-Sebastiaangilde

29 maart 1892:

Op 29 februari werd de uitvaart en begrafenis van onze geliefde herder de Wel Eerw. Heer H. van Hout gehouden. Achter de lijkbaar liepen o.a. "De Gilden St. Sebastiaan en van St. Petrus".

25 oktober 1900:

Op 20 oktober werd het 25-jarig jubileum van de burgemeester gevierd. "De gilde van St. Sebastiaan vereerde hun Beschermheer een schoon tapijt". En in de optocht: "2e Gilde van St. Sebastiaan en Gilde van St. Petrus-banden met ontplooide vaandels en trommels voorop".

16 juni 1904:

"Dinsdag vierden de leden van het gilde van St. Sebastiaan hun tweede jaarlijkschen potverteeren. Des morgens om 8 uur vergaderen de leden zich in hun gewoon feestlokaal, waarna zij in optocht, voorafgegaan door tamboer en vaandrig, met ontplooide vaandel kerkwaarts trokken. Daar werd een H. Mis opgedragen tot lafenis der zielen van de overledene gildebroeders. Verder werd de dag onder het drinken van een heerlijk glaasje Dommelsch en onder een gezellig samenzijn genoeglijk doorgebracht".

30 augustus 1904:

Het gilde van St. Petrus hield tijdens de kermis zijn teerdag.

8 juni 1907:

Het Sint-Sebastiaangilde vierde maandag en dinsdag zijn jaarlijkse teerdagen. Elke dag begon met een H. Mis. Daarna ging men met trom en vaandel naar het lokaal, waar de dag "in gulle vrolijkheid werd doorgebracht".

17 augustus 1907:

Het Sint-Petrusgilde viert met kermis zijn jaarlijkse teerfeest.

's Zondagsmiddag zal er een optocht door het dorp gehouden worden, waarbij het gilde het nieuwe vaandel, sjerpen en pluimen zal tonen. 's Maandagsmorgens is er eerst een mis. 's Middags zal er dan koningschieten zijn en 's dinsdagsmiddags prijschieten.

27 februari 1909:

Op 21 februari was het teerfeest bij het Sint-Petrusgilde.

De overleden hoofdman Fr. van Empel werd opgevolgd door zijn broer Corn. van Empel, die bij acclamatie werd benoemd.

4 mei 1909:

De gilde van St. Sebastiaan zal een stoet openen b.g.v. de geboorte van Prinses Juliana. Het Sint-Petrusgilde sluit de stoet als achtste.

8 mei 1909:

Op woensdag 5 mei werd de gemelde optocht gehouden met het Sint-Sebastiaangilde voorop en het Sint-Petrusgilde als hekkesluiters.

8 juni 1909:

Maandag en dinsdag vierde het Sint-Sebastiaangilde het jaarlijkse teerfeest. Elke dag werd begonnen met een H. Mis.

28 augustus 1909:

Bij de kermis vierde het Sint-Petrusgilde op maandag en dinsdag het teerfeest, na eerst om 9 uur de mis te hebben bijgewoond. Maandag werd er koning geschoten. Koning werd J. v.d. Heijden. Dins-

dag werd prijs geschoten. Eerste prijs was voor W. van Mierlo.

14 juni 1913:

Dinsdag en woensdag (10 en 11 juni) had het Sint-Sebastiaangilde het tweede teerfeest. Na de H. Mis werden beide dagen in "gulle voorlijkheid" doorgebracht. De correspondent voegt aan het bericht toe: "de statuten der gilde zijn geschoeid op echt-katholieken grondslag".

Brussel

24 maart 1906:

Het Brusselse Sint-Jorisgilde viert het 525-jarig bestaan.

Daarvoor zijn (kruisboogschilden?) van Parijs, Kammerijk, Atrecht, Doornik, Meenen, Ieperen, Brugge, Westerloo en Visé uitgenodigd.

Budel

Sint-Antonius- en Sint-Nicolaasgilde

13 augustus 1892:

Op 9 augustus 1892 werd in Budel aan fanfare "De Volharding" een nieuwe drapeau gegeven, waarbij ook het Sint-Nicolaasgilde aanwezig was.

18 juli 1894:

Het Sint-Antoniusgilde behaalde te Geldrop de tweede prijs en de tweede ere-prijs voor het hoogste aantal punten per schutter, door de heer Paussen van dit gilde.

18 juli 1894:

Verslag van de huldiging van het zestal dat in Geldrop zoveel succes had.

23 januari 1895:

Het Sint-Antoniusgilde is van plan een grote schietwedstrijd uit te schrijven, zo meldt men.

8 juni 1895:

De keizer van het Sint-Antoniusgilde vierde zijn 25-jarig jubileum in deze functie. De drie schutterijen St. Catharina, St. Joris en St. Nicolaas haalden hem af. De jubilaris kreeg een cadeau en vervolgens ging men naar de molen voor het jaarlijks koningschieten. De zoon van de jubilaris verkreeg voor de derde maal de titel van koning en werd de opvolger van zijn vader. Toen ging het weer op huis aan, ondertussen bij de gildehuizen aanleggend.

12 juni 1895:

Het Sint-Antoniusgilde nam deel aan een schietwedstrijd te Neeritten.

30 mei 1896:

Op 15 mei werd het nieuwe vaandel van het Sint-Antoniusgilde bij de kapitein thuis overhandigd. In het gildelokaal werd door de kapitein een toespraak gehouden. Toen begat men zich naar de molen van H. Roijmans, waar het Sint-Nicolaasgilde de koningsvogel schoot. De heer J. van Hunsel werd koning. In het lokaal werd na afloop nog een glas gedronken.

23 juni 1897:

Het gilde is aanwezig bij het 50-jarig huwelijksfeest van het echtpaar Van Exel-Gommers te Budel en loopt in de optocht mee.

23 juli 1898:

De Bond van schutterijen houdt een feest dat door het Sint-Antoniusgilde werd georganiseerd. Als aanwezige schutterijen worden genoemd: St. Matthias te Weert, St. Lucia te Nederweert, St. Job te Leuken en St. Hieronymus Biest.

9 juni 1900:

(wordt vervolgd)
Johan M. Oomen.

Bibliografie Noordbrabantse Schuttersgilden

Vries G., Wat Dies meer zij (Fotoboek Diessen ca.); daaruit: Hfst. 6: Verenigingsleven De Gilden, blz. 115-118, 11 afb., Diessen, 1990.

Wolters-Fransen T., Het gilde Salvator Mundi in stukje historie, in: Programma gildefeest 1990, 3 blz.

Brujns H.; Kloveniersgilde "St. Antonius Abt" Terheijden; 6 blz. in programmaboekje gildedag 26 augustus 1990.

Martens F.; Kort historisch overzicht van het St. Antonius Abt gilde te Deurne; in: Programma Vrijgildefeest sept. 1990; blz. 13-15; 1 ill.

Waal J.J.F. de, Een schuld van 66 vaten rogge (aan het Sint-Catharinagilde Helmond), in: De Gildetrom jrg. 37 (1990) blz. 43, 1 ill.

Koldewij J., De oude koningsvogel van het Sint-Jorisgilde van Bladel teruggevonden?, in: Brabants Heem jrg. 42 (1990) blz. 45-48, 2 ill.

Coenen J., Tentoonstelling Sint Joris, Tentoonstellingscatalogus over de Heilige Joris, Zesgehuchten, 1983, 20 blz. A5, offset, illustraties, kosten: fl. 1,- (exclusief verzenden), bestellen: Beverlaan 11, 5581 EE Waalre.

Dooremolen M.J.H., Geschiedenis van het St. Catharinagilde tot Blorthem en Gestel, 1986, Eindhoven, 124 blz., rijk geïllustreerd, Een fraai en gedegen overzicht van de geschiedenis van dit gilde, kosten fl. 25,- (exclusief verzenden), te bestellen: Beverlaan 11, 5581 EE Waalre of bij de schrijver: Zagwijnstraat 8, 5654 KJ Eindhoven.

Dooremolen M.J.H. Koningen en Koningsschilden van het St. Catharinagilde tot Blorthem en Gestel, Eindhoven, 1984, 52 blz. A5, alle schilden afgebeeld, kosten fl. 5,- (excl. verzendkosten), te bestellen: Beverlaan 11, 5581 EE Waalre of bij de schrijver: Zagwijnstraat 8, 5654 KJ Eindhoven.

Ising A., Onder de Schutse van het Gilde, Geschiedenis van het Sint-Nicolaasgilde Valkenswaard, Hapert, 1984, A4, 191 blz. rijk geïllustreerd, gebonden in harde kaft, verzorgd en goed overzicht van de geschiedenis van dit gilde, kosten: fl. 38,50 (excl. verzenden), te bestellen: Beverlaan 11, 5581 EE Waalre.

Reker E. en F. Verhoeven, De historie van het St. Jorisgilde Gestel en Blaarthem, Eindhoven, 1981, 130 blz., A4 offset; bestellen: Beverlaan 11, 5581 EE Waalre.